

Talibovun oğlu 2 il ərzində ölkədən 300 milyon dollar çıxarıb

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

№44 (3335) 26 Noyabr / 2024-cü il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

ANA XƏBƏR

**Müdafiə Nazirliyinin
səbiq xidmət rəisinə
ağır cəza verildi**

Hərbi ekspert Ədalət Verdiyev həbs edildi

O, dövlət sirrini
yaymaqda və vəzifə
səlahiyyətlərindən
sui-istifadə etməkdə
ittham olunur

**Nüvə müharibəsinin
bir addımlığında**

GÜNÜN NƏBZİ

LAYIHƏ

**"Tanrıdan
Xəzər boyda
"hədiyyəmiz"
var, lakin..."**

Ekoloq: "Bakı və Sumqayıt
əhalisinin müəyyən hissəsi
regionlara yerləşdirilməlidir"

11

LAYIHƏ

**GOP 29 Azərbaycana nə verdi
və gözləntilərimiz nələndir?**

Bu tədbirin yüksək səviyyədə baş tutması
ölkəmizin beynəlxalq səviyyəli oyunçuya
çevrilməsinin bariz nümunəsidir

5

Baxış

**Fars şovinisti səlib dünyasından
min qat məkrli və təhlükəlidir**

Onlar üçün şüalə, ümumiyyətlə
din, bəd niyyətini ört-basdır etmək
üçün gözəl şirmdir...

6

Cəmiyyət

**Qarabağ qazisindən Birinci
vitse-prezidentə şok müraciət**

"Cəbhənin o tərəfindəki düşməni
məhv etsək də, Bakıdakı
düşmənlərimizə əsir düşdük"

12

Toplum

**Hakim Şəhriyar Əliyevdən
absurd qərardad**

"Elektron imza"lı iddia
"imzalanmadığından"
geri qaytarılıb

15

HÜQUQ

**İcra başçısı məhkəmə
sədrinin toxunulmazlıq
hüququna "şərik çıxıb"**

8-9

Şəhid

**Şərəfli tariximizin
qəhrəman oğlu**

Şəhid Fariz Zülfüqaradənin
ad günü qeyd olundu

10

**Bir qrup səhmdara
qarşı dələduzluq**

"Bakı Tikinti Quraşdırma" ASC-nin səhmdarları
rəhbərliyin qanunsuz əməllərindən şikayətçidir

"Bakı Tikinti Quraşdırma" ASC-nin bir qrup səhmdarı -
Səfixanov İsrəfil Əlipaşa oğlu, Zərbəliyev Fuad İbrahim
oğlu, Həsənov Nöfəl Qurban oğlu, Süleymanov Rövşən
Süleyman oğlu, Əliyev Yaşar Səfa oğlu, Sadıqov Rəhim
Nəsim oğlu, Abbasov Tofiq Əhməd oğlu, Morozov Timo-
fey Vasilyeviç, Şahmaliyev Mahir Fevral oğlu, Bağirov
Rəsul Bağır oğlu və Hüseynov Məmməd İsrəfil oğlu tə-
rəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktu-
bu daxil olub...

7

**Yenə də ümumtürk
ədəbi dilimiz haqqında**

Tarix üzrə fəlsəfə doktoru Hacı Nərimanoğlunun mət-
buatda dərc olunan "Türk dili və əlifbası Türk Dövlət-
ləri Birliyinin ortaq dili, əlifbası olaraq qəbul edilməli-
dir", başlıqlı məqaləsi məni bir daha ümumtürk ədəbi
dilinin yaradılmasının zəruriliyi, onun hansı əsaslar və
qaydada formalaşdırılması məsələsinə qaydaraq, adı-
çəkilən məqalədə irəli sürülən fikirlərə münasibəti bil-
dirməyimi zəruri etdi. Müəllif bu məsələnin həll edil-
məsi haqqında hökm formasında başlıqda ifadə edilmiş
fikrinin səbəbini qısa izah etdikdən sonra, bu variantın
qəbul edilməsini zəruri səbəblər qismində müxtəlif
amilləri sadalayaraq fikrini əsaslandırmağa çalışır.

13

Şikayət

Sərbəst

Eldəniz QULİYEV

Zəhərli toxum

Bu toxumu kimlər səpdi, ilahi? Bu sayaq cırlıq, bu qəddər düşüklük, bunca şərəfsizlik nədən baş qaldırdı?.. Biri dəyyəusluğu, biri işverənliyi ilə fəxr edir, digəri hərnlığı, qudurğanlığı ilə öyünür!..

Aman, kimlər elədi bunu, nədən, nə səbəbə elədi-lər?.. Məgər anlamırdılarmı, bu toxum zəhərlidir və nəhayətdə cücərib-boy atıb möhtəşəm bir millətin qan nizamına hopacaq, ləyaqətinə, qüruruna, heysiyyətinə qənim kəsiləcək?! Necə qıydılar axı bu millətə?..

* * *

...Budur, birisi beş-on manatın xətrinə günahsız insanın üzünə durur və dərk eləmir ki, işverənliklə başqa "verənlik" eyni şeydi... "Siyasi pişiklənmə" musiqisiylə oriental rəqs eləyən digər bir yekəbaş isə vətəninə, xalqını öz varlığından artıq se-vən ləyaqətli insanları hədəf alır, - şər-şəbədələr qoşur, həya-abır bilmədən, təmiz insanlara çamur atır, həbs etdirir və: "Bizim hakimiyyətin analoqu yoxdu, dünya bizə paxıllıq edir, müxalifət nankordu, satqındı, erməni dəyirmanına su tökür, əhali naşükürdü, şadlığına şitlik edir və s.və i. a..." - deyir.

Deyir və birçə çimdik də vicdan əzabı çəkmədən, özü ki-mi yaltaq və nadürüstlərə qoşulur... Sonra da, p...xun yemiş xoruz kimi yastı-yastı yeriyib avtobusa minir - "HEÇ HARA" marşrutu ilə işləyən "avtobus müxalifəti" avtobusuna!..

İri buynuzları ilə fəxr edən, - üzr istəyirəm - oğraşığından ləzzət alan vəzifəli dəyyəuslardan biri də qayıdıb: "Bu millə-tin anasını ağlatmaq, gözünün odunu almaq, bir qadın çörəyə möhtac qoymaq, çullayıb minmək, lazımdı ki...qudurmasın-lar!" - deyir.

Oğru, cinayətkar, korrupsioner və siçan-mışovul kimi Dövlətin bünövrəsinə gəmirən digər bərbala bir məmur isə: "Biz, mütləq işiq gələn bütün dəlmə-deşiklərə pambıq tıxama-lıyq. Xox gəlib xof yaratmalıyıq. Təkm-seyrək ayıq və ağıllı adamların qulağından tutub ya türmələrə, ya da dəlixanalara atmalıyıq! Bu vasitələr kömək etməsə, Hindistandan doxsan doqquz vaqon fil qulağı alıb gətirməli və o qulaqardan rahat yataq dəstləri düzəldirməliyik ki, millətin gözüaçıq kəsimi şel-lənib yatsın, kefimizə-zadımıza soğan doğramasın!" - deyir.

Dərrakəsi və intellekti ən çoxu, yarımca naxır dananı say-mağa çatan (bəlkə də, heç ona da çatmayan!) özgə birləri, əks mövqə sərgiləyən azad fikir sahiblərini öz haram yaşayış-larına ciddi təhlükə kimi görür və nəyin bahasına olursa-ol-sun, onları sındırmaq, qorxutmaq - zərərsizləşdirmək istəyir-lər... Zərərləşdirirlər də!..

Bütün bu "marallar" hələ iqtidarın ikinci eşalonu sayılır; yeni "araz aşığımnan, kür topuğumlandı" deyənərdi. Sədd heyif ki, bunların arasında, özlərini müxalifət adlandıranlar, - yeni gündəmdə qalmaq üçün gündəyməzə üstünlük verənlər də az deyillər...

İndi özünüz qiymətləndirin: iqtidarın ikinci eşalonu bu gün-dədirsə, onda görün, bədbəxtlərin birinci eşalonu nə halda-dır?..

Anan ölsün, Azərbaycan!

... Bu zəhərli toxumu kim səpdi, nə vaxt səpdi, niyə səp-di, ilahi?!

Bu toxumdan cücərənlər nədən bunca daşürekli, aman-sız, bunca vicdansız, düşük, saxtakar, nadürüst oldular?..

* * *

Yazıdakı kobud ifadələrə görə üzr istəyirəm, sadəcə, bə-zı məsələlərdə etikanı gözləmək, həqiqətdən cətin olur...

Bəli, indi onlar at oynadırlar, "bro-bro" deyirlər, cəzasızlıq şəraitində kefdə-damaqdadırlar... Amma bu, HƏLƏ belədir, nə vaxtsa çərxi-fələyin tərsinə dövrən elədiyi bir gün də gələ-cək və onda bu adamlar timsah göz yaşları axıdacaqlar, yal-varıb-yaxaracaq: "Bizi bağışlayın" - deyəcəklər, - "nadan ol-muşuq, qanmaz olmuşuq, danabaş olmuşuq", - deyəcəklər... Tutaq ki, bizim də humanizm damarımız tutacaq və rəh-mə gəlib belələrini əfv edəcəyik, - noolsun?..

Bundan sonra onları bağışlamağın bir əhəmiyyəti-filanı varmı?... Bir də, biz nəkarəyik ki, kimlərisə bağışlayaq, ya ba-ğışlamayaq?..

Şəxsən mən öz adımdan, belə nanəciblərə üz tutub deyir-əm:

- Ay dili qafillər, ay bədbəxt uşağı, ay qurumsaqlar! Bu dünya cəmi-cümletani beş günlükdür, beşi də iş gününə düş-ür; ayılın qəflət yuxusundan, insan olun, - hər kəsin, hər adamın ali məqsədi İNSAN olmaq deyilmi?!.. Anlayın, dərk edin, qanın, insan kimi düşünün və nəhayət öz-özünüze sual verin ki, "Görəsən, etdiyimiz bütün bu pisliklərə, oğurluqlara, bəd əməllərə, xirdəyəcən batdığımız günah və suçlara görə, Uca Yaradan bizi bağışlayacaqmı?.."

Harbi ekspert Ədalət Verdiyev həbs edildi

O, dövlət sirrini yaymaqda və vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməkdə ittiham olunur

Prokurorluq orqanları tə-rəfindən digər hüquq-mühafizə orqanları ilə birgə dövlət sirri təşkil edən məlumatların, habelə paylaşıl-ması qanunvericiliklə qadağan edilən informasiyaların media subyektləri və internet resurs-larında yayılması hallarına qarşı mütəmadi olaraq tədbir-lər görülür.

Hurriyyet.az xəbər verir ki, bu barədə Baş Prokurorluğun Mətbuat xidməti məlumat yayıb.

Bu tədbirlərin davamı kimi, me-dia subyektləri və internet resurs-la-rında aparılan monitoring zamanı cari il noyabrın 22-də Azərbaycan

Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin "İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mər-kəzi" Publik Hüquqi Şəxsin mülki müdafiə qərarqahının rəisi vəzifə-sində işləyən, Azərbaycan Respub-likasının Silahlı Qüvvələrində ixti-saslı zabit kimi hərbi xidmət keçmiş xüsusi səlahiyyət üzrə hərbi-ekspert Ədalət Verdiyev tərəfindən dövlət təhlükəsizliyini və müdafiə qabili-yətini təmin edən mənafeələrə ağır nəticələrə səbəb olan mühüm zərər vurulması müəyyən olunub.

Fakta görə cinayət işi başlan-a-raq ibtidai istintaqın aparılması Baş Prokurorluğun İstintaq idarəsinə hə-valə edilib.

İstintaqla, işğaldan azad olun-

muş ərazilərə noyabrın 22-də təşkil olunmuş mediatorda hərbi-ekspert qismində iştirak etmiş Ədalət Ver-di-yevin Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinin döyüş məntəqə-lərinin yerləşdiyi yüksəklikləri, sə-r-həd qoşunlarının dislokasiyası yer-lərini, koordinatlarını və əməliyyat şəraitini nümayiş etdirib şərhlər ver-məklə videoçəkiliş apardıqdan son-ra həmin videonu özünə məxsus so-sial şəbəkə hesabı vasitəsilə qeyri-məhdud sayda izləyicilərin baxa bi-ləcəyi səviyyədə yaymasına, yəni öz qulluq səlahiyyətlərindən istifadə et-məklə Azərbaycan Respublikasının qanunla qorunan dövlət təhlükəsizli-yini və müdafiə qabiliyyətini təmin edən mənafeələrinə ağır nəticələrə səbəb olan mühüm zərər vurmasına əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Toplanmış sübutlar əsasında Ədalət Verdiyev Cinayət Məcəlləsi-nin 284.1 (dövlət sirrini yayma) və 308.2-ci (ağır nəticələrə səbəb olan vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifa-də) maddələri ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilərək barə-sində müstəntiqin vəsatəti və ibtidai araşdırmaya prosesual rəhbərliyi həyata keçirən prokurorun təqdimat-ı əsasında Binəqədi rayon məhkə-məsinin qərarı ilə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Cinayət işi üzrə iş üzrə ibtidai ist-intaqa davam etdirilir, iş üzrə təqsiri müəyyən edilmiş şəxslərin məsuli-yətə cəlb edilməsi və ictimaiyyətə əlavə məlumatın verilməsi təmin olunacaqdır.

KƏNAN

Müdafiə Nazirliyinin sabiq xidmət rəisinə 10 il 6 ay həbs cəzası verildi

Müdafiə Nazirliyi-nin tabeliyində olan Azərbaycan Ordusunun Təlim və Tədris Mərkəzinin Maliyyə Xidməti rəisi polkovnik-leytenant Rəşad Məlikzadənin ci-nayət işi üzrə məhkə-mə prosesi başa çatıb.

Bakı Hərbi Məhkəmə-sində hakim Rafiq Abbaso-vun sədrliyi ilə keçirilən pro-sesdə Rəşad Məlikzadə son söz deyərək ədalətli qərar çıxarılmasını xahiş edib.

Məhkəmədə hökm oxu-nub. Hökmə əsasən, Rəşad Məlikzadə 10 il 6 ay müd-dətinə azadlıqdan məhrum edilib. O, cəzasını ciddi re-jimli cəzaçxana müəssisə-

sində çəkəcək.

Həmçinin hökmə qeyd edilib ki, dövlətə vurulmuş ziyanla bağlı Rəşad Məlik-zadənin özünə və ailə üzv-lərinə məxsus təxminən 2 milyon manatlıq əmlakı mü-sadirə edilib.

Qeyd edək ki, Rəşad

Məlikzadə 26 sentyabr 2022-ci il tarixdə DTX tərəfindən saxlanılmış və barə-sində Bakı Hərbi məhkəmə-si tərəfindən həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Rəşad Məlikzadə Azər-baycan Respublikası Cına-yət Məcəlləsinin 179.4-cü

(xüsusilə külli miqdarda mənimsəmə) və 313-cü (vəzifə saxtakarlığı) mad-dələri ilə ittiham olunur.

İttihamla görə, Rəşad Məlikzadə 2017-2018-ci il-lərdə "N" sayılı hərbi hissə-də maliyyə xidmətinin rəisi, 2018-2022-ci ilin fevralın 10-dək olan müddətdə isə Azərbaycan Ordusunun Tə-lim və Tədris Mərkəzinin Maliyyə Xidmətinin rəisi və-zifəsində işləyib. Rəşad Məlikzadə vəzifə saxtakarlı-ğına yol verib. O, 9 milyon 369 min manat mənimsə-yib, bu məbləğdən 848 min manatını dövlət büdcəsinə ödəyib.

İş üzrə Maliyyə Nazirliyi zərərçəkmiş qismində tanı-nıb.

Dejirlər, zalımın sonu çatanda zülümü çoxalar. Başının üstünü "qara buludlar"ın aldığı Rusiyanı əhatələyən çəmbər daraldıqca, Kreml daha da azğınlaşıb. İndi o nəinki Ukraynaya, hətta dünyaya hədə-qorxu gəlir. Bu dəfə isə təhdid silahı nüvə doktrinasının dəyişdirilməsi, yəni bunun nüvə silahından istifadə edilə biləcəyi anlamına gəlməsi oldu. Dünyanın demək olar ki, hər yerində Putinin Ukraynaya nüvə silahı atmaq riskini gözə alıb-almayacağı müzakirə olunur.

Rusiyanın kürkünə birə salan digər məsələ isə 26 oktyabrda Gürcüstandakı parlament seçkilərindən sonra əhalinin nəticələrə etiraz etməsi, meydanlardan geri çəkilməsi fonunda Abxaziyada Rusiyaya qarşı etirazlar, vəziyyətin idarə edilə bilməməsi və s. gedişatdır.

Rusiyanın çöküşünü biruzə verən iki əlamətdən birinə-Abxaziya məsələsinə toxunmaq. Bildiyimiz kimi, qondarma Abxaziya respublikasındakı çaxnaşmaların nəticəsində 2024-cü il noyabrın 19-da respublikanın rəhbəri Aslan Bjanıya istefa verdi. Etirazlara rəsmi səbəb kimi isə Rusiya Federasiyasından olan şirkətlərə Abxaziyada əhəmiyyətli vergi güzəştləri ilə investisiya layihələri həyata keçirməyə imkan verən investisiya sazişi irəli sürüldü. Abxaz müxalifəti bu sazişin yerli sahibkarlar üçün fəlakətli iqtisadiyyat vəd etdiyini elan etdi, tərəfdarlarını hökumət binalarına hücumla səslədi, parlament ələ keçirildi. Aslan Bjanıya öz kəndinə qaçdı, onu yerini müvəqqəti olaraq Badra Qunba tutdu.

Qunba administrasiyası dərhal Rusiya ilə investisiya sazişinin ratifikasiyası ilə bağlı mübahisəli qanun layihəsinin geri götürülməyini bəyan etdi. Amma digər maraqlı məqam - müxalifət lideri Adqur Adzinba Rusiyanın "Vedomosti" qəzetinə müsahibəsində bildirdi ki, "etirazlar Kremlə qarşı yönəlməyib". Onun sözlərinə görə, "turizm bazarında Rusiya şirkətlərinə imtiyazlar verən investisiya sazişinin şərtləri müxalifəti qane etməyib". Məsələn, sənəddə yerli əhalinin iş yerlərini əlindən alacaq əcnəbilərin işə götürülməsinin mümkünlüyü haqqında bənd var və investor çoxillik vergi tətillərindən azad ola bilər. Adzinba vurğulayıb ki, bu, yerli əhali üçün həssas məsələdir, çünki respublikadakı kiçik və orta müəssisələrin 70%-i turizmdən gəlir əldə edir. Onun sözlərinə görə, Rusiya Abxaziya üçün əsas investisiya donoru olaraq qalacaq, lakin yerli məmurlarla rus biznesi arasında korrupsiya əlaqələrini kəsmək lazımdır.

Gətirilən əsaslandırma baxmayaraq, ortaya haqlı bir sual çıxır ki, Rusiya Abxaziya üçün əsas investisiya donoru olaraq qalacaqsa, rus biznesi də ilk növbədə ən azı Rusiya mənşəlidirsə, rus üsul-idarəçiliyinin ruhunun da korrupsiyadan ilham aldığı məlumdursa, yerli məmurlarla rus biznesinin arasında korrupsiya əlaqələrinin narahətçilik verməsi ağılabatan deyil. Faktiki olaraq, Adqur Adzinbanın "etirazlar Kremlə qarşı yönəlməyib" ifadəsi kifayət qədər suallara əsas verir. Məlumdur ki, himayədarı Rusiya və "atası" Bidzina İvanişvili olan "Gürcü arzusu"nun Kremlə xoş münasibətlərdən fayda-

Nüvə müharibəsinin bir addımlığında

Putinin "Rusiya olmayacaqsa, dünya niyə sağ qalmalıdır?!" məntiqi onun geri çəkilməyəcəyini deməyə əsas verir

lanıb, Rusiyaya qarşı sanksiyalara qoşulmayaraq parlament seçkilərində xal və səs qazanmaq üçün istifadə etdiyi Cənubi Osetiya və Abxazıyanı yenidən Gürcüstanın tərkibinə qaytara biləcəkləri anonsu partiyaniy reytinqlə hakimiyyəti əlində saxlamağa rəvac verdi. Üstəlik, işin içində Rusiyanın Sevastopoldakı hərbi dəniz bazasını Abxaziyadakı Oçamçıra bölgəsinə köçürmək məsələsi də gündəmdədir. Onsuz da "Gürcü arzusu" Rusiyanın ölkəni Gürcüstanı öz təsir dairəsində saxlaması üçün istifadə etdiyi rıçaqdır.

Təbii ki, Ukrayna ilə müharibənin maliyyə və silah imkanlarını tükəndirdiyi Kreml üstündən ona yük olmuş Cənubi Osetiya və Abxazıyanın maliyyə ağırlığından canını qurtarmağın bir yolunu axtırır. Gürcüstanda parlament seçkiləri ərəfəsində Bidzina İvanişvilinin anonsunu verdiyi ərazi bütövlüyünün bərpası ehtimalı və Lavrovun tərəddüdlü təkzibi də bu ehtimalın bir xəbərcisi idi. Amma, elbəttə ki, Moskvanın maraqlarının nəzərə alınmasıyla. Yeni Oçamçıraya hərbi dəniz bazasının köçürülməsinə maneçilik yaratmamaqla.

Adqur Adzinba 2015-ci ildən özünü Abxaziya adlandıran "ölkə"-nin iqtisadiyyat naziri, 2019-cu ildə isə baş nazirin müavini olub. 2020-ci ildə o, "Abxaziya Xalq Hərəkatı" ictimai təşkilatını yaradıb və ikinci yer tutaraq prezidentliyə namizəd olub. O vaxtdan indiki hakimiyyətə "müxalifətdədir", daha doğrusu gözənilməz situasiyalar üçün nəzərdə tutulmuş ehtiyat variantıdır ki, elə o, əhaliyə "Rusiyanın iri bizneslərini regiona buraxmayacağına söz verib", amma etirazların da Kremlə qarşı yönəlmədiyini bildirir.

"Kavkazskiy uzal" nəşrinin baş redaktoru Qriqori Şvedovun sözlərinə görə, Moskva Abxaziyada təsir rıçaqlarını itirir. Ekspert eyni zamanda vurğulayıb ki, saziş artıq Moskvada imzalanıb, ona görə də Rusiya tərəfi onun mövcudluğunu dayandırmağa imkan verməyəcək. Krasnodar diyarının keçmiş qubernatoru Aleksandr Tkaçov bu bölgəyə maraq göstərir - o, Pitsunda sahilində be-

şulduzlu "Moskva Resort" otelinin tikintisinə 20 milyard rubl sərmayə qoyacağını vəd edib. Şvedov vurğulayıb ki, Rusiya Federasiyası ilə investisiya sazişi ilə bağlı kütləvi etirazlar son illərdə yaranan münacişənin yalnız pik nöqtəsidir. Ekspert 2023-cü ildə Pitsundadakı Xruşşov daçasının guya təmir üçün Rusiya Federasiyasının mülkiyyətinə verilməsini misal çəkir. Abxaziya Xarici İşlər Nazirliyinin məlumatına görə, 2008-ci ildən bəri Moskva özünü elan etmiş respublikaya 110 milyard rubla yaxın vəsait göndərüb. Bu məbləğin təxminən 30 milyard rublu büdcə investisiyaları, 40 milyardı əmək haqqı, 40 milyardı isə pensiya ödənişləridir.

Belə görünür ki, Rusiyanın Abxaziyada kifayət qədər geniş olan hərbi və iqtisadi maraqları təmin ediləcək, amma burada Abxaziyadakı prosesi həm Rusiyanın siyasi asılılığından qurtulacaq kimi qələmə verməklə, həm siyasi meydanda aktivləşən müxalifət lideri Adqur Adzinbanı əvvəlki "prezident"dən yorulan əhalinin ixtiyarına təqdim etməklə və Adzinbanın da Kremlin marağı dairəsində manevr edəcəyi anlaşması ilə həm abxazlara Bjanıyanı qurban verərək yeni "təravətli" siyasi lider verəcək, həm bu liderin onun öz maraqları çərçivəsində gedişlərinin zamanətini alacaq, həm üzüsulu Cənubi Osetiya ilə Abxazıyanı Gürcüstan qaytaracaq, həm onların yükünü üstündən ataraq eyni zamanda iqtisadi-hərbi maraqlarını qoruyacaq. Bütün olanlarla bərabər Bidzina İvanişviliyə də xal qazandıraraq "Gürcü arzusu"nın gürcülərin gözündə "bütövlədirici, birləşdirici" faktor imici qazanmasına vəsilə olacaq, beləliklə də hazırkı hökuməti əhalinin gözündə hörmətə mindirəcək.

Əlbəttə, Rusiya bunlarla bərabər Gürcüstanda mövcudluğunu davam etdirəcək. Başqa sözlə, Abxaziya ilə Cənubi Osetiyanı verib, Gürcüstanı tam alacaq. Necə ki, Azərbaycanda bəzi siyasətçilərin dilində Moskvanın 44 günlük müharibə gedişatında Azərbaycanın müharibə başlatmasına göz yumub Qarabağı verməklə Azərbaycanı tam olaraq nüfuz dai-

rəsinə aldığı və ölkəmizdə siyasi cəhətdən daha da gücləndiyi səsləndirilir. Amma ümidvarıq ki, Rusiyanın planlaşdırdıqlarından asılı olmayaraq, onun son nəfəsi gəlir, özü bunun fərqiindədir, necə deyirlər, "bu xına o xınadan deyil".

Gələk Rusiyanın məğlubiyyətinin gəlhəgəlinə. Qərb ekspertləri deyirlər ki, Putin Rusiyasə artıq müharibəni udub. Eləcə də bəzi rus jurnalistləri və ekspertləri Rusiyanın məğlubiyyətə doğru yuvarlandığı haqda xəbərləri paylaşmaqdan çəkinmirlər. Rusiyanın rəsmi müharibə müxbiri Yevgeni Lisitsin bu yaxınlarda "Rusiya cəbhəyə nəzarət etmir" demişdi. Dumanın deputatı və məhbus şovinizist İqor Qirkinin dostu Yuri Devič "indi düşmənin Rusiyanın böyük şəhərini ələ keçirməsi ehtimalı yüksəkdir" deyib. Eyni ruhda Dumanın Müdafiə Komitəsinin sədri Andrey Kartapolov "Rusiya üçün qara günlərin başladığını" bəyan edib. Sözü daha çılpalığı ilə deyən inadkar şərhçi Sergey Mardan isə, "Yalan danışmağı dayandırın, qələbə göz önündə deyil", deyə etiraz səsinə ucaldıb. Bu arada, Dumada Vladimir Putinin Oleq Matveyevič adlı sadıq müttəfiqi oktyabrın 29-da bəyan etmişdi ki, "Ukrayna anlayışı mövcud olmamalıdır", amma o var və nəticədə "hamımız üçün cəhənnəm başladı". Elə ötən həftə Moskvanın ən cəsarətli telejurnalistlərindən biri Olqa Skabeyeva şikayət etdi ki, "xüsusi hərbi əməliyyatımız ipdən asılıdır" və "bizə elə zərbə vururlar ki, sağ çıxa bilməyəcəyik". Hədisələrin qəfil dönüşündən şoka düşən izləyicilərinə o, "həqiqəti ruslardan gizlətməyə məcbur olduq" deyə izah etdi.

Karen Şahnazarov da hələ sentyabrın 27-də bəyan etmişdi ki, "Ukrayna ordusu bizim texnikamızı qəzəblə məhv edir", "qələbəmiz indi qeyri-mümkündür" və "təqaüdə çıxmağın vaxtıdır"(məsələn Putin üçün). Yazıçı Mixail Veller daha sərt çıxış edərək bildirmişdi ki, xüsusi hərbi əməliyyat "Putinin özünü məhv etməsinə gətirib çıxarır". Rusiyadakı daxili vəziyyətlə

bağlı Qərb auditoriyasına çatan bir neçə teferrüatdan bəziləri Rusiya ordusunun ən yüksək əşelonlarında korrupsiyaya və Putinin müdafiə naziri Sergey Şoyqunu vəzifədən kənarlaşdırmaq (lakin işdən çıxarmamaqla) və onun yerinə iqtisadçı Andrey Belousovu təyin etməklə onun hərbi qurumdan kökünü kəsmək cəhdlərinə aiddir. Lakin Belousov zabıt korpusunu yuxarıdan aşağı təmizləmək əvəzinə, Rusiya Dumasının yüksək rütbəli üzvlərinin mənfəətpərəstliyinə və korrupsiyasına hücum etdi. Nəticədə yaranan xaos hələ yekunlaşmamış ordunun yüksək komandanlığına qarşı tənqidləri yatıra bilmədi. Göründüyü kimi, Ukraynadakı müharibə Rusiyanın daxili ictimai sferasında parçalanmaya gətirib.

Dumadakı televiziya debatlarını izləyən sırayı ruslar da xəbərdardır-

lar ki, tələbat istehsalının hərbi istehsalata keçirilməsi üçün sivil firmalarla bağlanan müqavilələrin əqibətinin nə olduğunu bilir. Bu göstəriş fiaz dərəcələrini artırır və hətta hərbi texnika istehsalçıların sıradan çıxarır.

Putinin özü də tez-tez Rusiyanın xaricdəki 300 milyard dollarlıq ehtiyatlarının dondurulmuş və əlçatmaz olmasından şikayətlənir. O, etiraf edir ki, "Rusiya bu gün kasıb ölkədir". Cəbhədən gələn "coşqulu" reportajları parodiya edərək bəyan edir ki, "bizim cəbhəmiz ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafı olmalıdır. Bu, bir nömrəli məqsədimizə çevrilməmə, Rusiya fəlakətlə üzləşəcək". Putinin iqtisadi siyasətinə qarşı gileyənən riyaziyyatçı, fizik, okeanoqraf və Rusiya Elmlər Akademiyasının prezidenti Robert Nigmatulin ölkənin iqtisadi çöküşündən təəssüflənərək bildirib ki, Rusiya iqtisadiyyatı hazırda Argentina səviyyəsindədir və Qazaxıstan, Azərbaycan və Belarusdan da aşağıdır: "Bəli, o, deyir, sərmayə qoyuruq, amma heç nə istehsal etmirik. Etiraf etməliyik ki, prezidentimizin bütün siyasəti neqativdir. Lakin onun nazirləri özündən daha yaxşı deyil. Onlar hər dəfə danışanda prezidenti tərifləməklə başlayırlar".

Bu arada, Putinin nüvə doktrinasını yeniləməsi və genişləndirilməsi haqqında fərmanı isə nüvə dövlətinin dəstəklədiyi qeyri-nüvə subyektinin - Ukraynanın Rusiyaya hücumu halında atom silahından istifadə imkanını nəzərdə tutur. Bu addım Co Baydenin Ukraynaya Rusiyaya zərblər endirmək üçün ABŞ-in uzunmənşilli Taktik Raket Sistemlərindən (ATACMS) istifadə etmək icazəsi verməsindən bir neçə gün sonra atıldı. ATACMS-in uçuş məsafəsi təxminən 300 kilometrdir.

Yenilənmiş doktrina deyilir ki, Rusiya "ona kütləvi hücumun başlanması və Rusiya sərhədini keçən raketlər haqqında etibarlı məlumat" aldıqdan sonra nüvə silahından istifadə etməyi nəzərdən keçirəcək.

Lakin bütün bunların fonunda Rusiyanın vəziyyət o qədər gərgindir ki, əhalidən telefon yazışmalarında ehtiyatlı olmaq tələb edilir. Yəqin ki, Kreml üçün əəl zəngi çalınır... Bu məqam onun üçün "ölüm, ya qalım" məqamıdır. Necə ki, Putin demişdi - Rusiya olmayacaqsa, dünya niyə sağ qalmalıdır?!

Ülviyyə ŞÜKÜROVA

II YAZI

"Hürriyyət" in ötən saylarının birində "Talibovun 300 milyon dollarını Türkiyəyə daşıyan şəxs danışdı" sərlövhəli yazı dərc etmişdik. Xatırladaq ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası (MR), Şərur rayonu, Dəmirçi kəndində anadan olan Xəlilov Elməddin Sədrəddin oğlu redaksiyamıza gələrək, Ali Məclisin keçmiş sədri Vasif Talibov və ətrafındakı insanların dövləti necə talan etməsi haqda şok faktları açıqlamışdı.

Vaxtilə özünün də onlarla əlbir işləməyə məcbur olduğunu deyən E.Xəlilov deyirdi ki, 2009-cu ildən 2017-ci ilədək Naxçıvan MR Sədərək Gömrük Məntəqəsinin giriş-çixışında qeyri-rəsmi olaraq valyuta dəyişmə fəaliyyəti ilə məşğul olub. Həmin ilin sentyabr ayında Naxçıvanda "Paşa" kimi tanınan, gerçək adı Paşayev Elçin İsmayıl oğlu olan şəxs onunla təxminən 50 min manat pul dəyişib. Bir müddət sonra isə E.Paşayev ona ölkədən qanunsuz yollarla dollar çıxarması ilə bağlı təklif edib: "Gəlib dedi ki, sən bizim işimizi görə bilərsən, əks halda burda işləyə bilməzsən. Bildirdi ki, həm bizim pulumuzu gömrükdən keçirə bilərsən, həm də öz işini görə bilərsən. Mən də həmin vaxt gəlirəm yaxşı olduğu üçün işimi itirmək istəmədim, Paşanın təklifini qəbul etməyə, onunla işləməyə məcbur oldum. Beləliklə, gömrükdən bir gün 300 min dollar, başqa gün 500 min dollar keçirməyə başladım".

Elməddin Xəlilovun sözlərinə görə, Türkiyəyə göndərilən vəsait hər dəfə Elçin Paşayevin işində "Ekrem Döviz" və "IMC DÖVİZ" adlı valyuta dəyişmə məntəqəsinə təhvil verilib. Beləliklə, "Paşa" ilə işlədiyi iki il müddətində ölkədən qanunsuz yollarla 300 milyon dollara yaxın pul çıxarıb: "İki il ərzində 300 milyon dollara yaxın pul daşdım. Bəzi günlərdə dollar olmurdu, manat gəlirdi. Mən düşüb Şərur bazarındakı tanışlarımda nə qədər lirə, dollar vardısı yığıb, Türkiyəyə göndərirdim. Bəzən şəhər tanışlarımdan dollar və ya lirə yığırdım, axşam, ya da bir gün sonra onlara manat qaytarırdım. Təbii ki, bu zaman onlar da qazanırdı".

Şikayətçi qeyd edir ki, "Paşa" ona Vasif Talibovun oğlu Seymurun, eləcə də Daxili İşlər naziri Fazil Ələkbərovun və oğlu Əlinin pullarını daşdığını etiraf edib: "Paşa deyirdi ki, Seymur Talibovun, Daxili İşlər naziri Fazil Ələkbərovun və oğlu Əlinin işlərini görürəm. Amma mənim onlarla heç vaxt şəxsi əlaqəm olmadı, yalnız Paşa ilə təmasda oldum".

E.Xəlilov iddia edir ki, bu pulların daşınmasının qarşılığında ona heç bir vəsait ödənilməyib, sadəcə, Sədərək Gömrük Məntəqəsinin giriş-çixışında sərbəst fəaliyyət göstərməsi üçün şərait yaradılıb. Onun sözlərinə görə, valyuta dəyişmə fəaliyyəti nəticəsində ay ərzində təxminən 20-30 min manat qazanıb ki, həmin vəsaitin çox hissəsini də Seymur Talibovun və Fazil Ələkbərovun pullarının daşınmasına xərcləyib. O, etiraf edir ki, Sədərək Gömrük Məntəqəsində hər kəs onun ölkədən pul çıxarması haqda xəbərdar olub: "Gömrükdə hər gün bir polis əməkdaşı dururdu. Hamısı bilirdi ki, mən "Paşa"nın işini görürəm. Ona görə, hər kəs mənimlə öpüşüb-görüşürdü. Mənim maşınım gömrükdə düz öndə dururdu, başqa kimsəni orda maşın saxlamağa qoymazdılar. Hər zaman gömrükdən növbəsiz keçirdim, az qalırdılar ki, mənə "çest" versinlər. Yeni hamı bilirdi ki, mən nə işlə məşğulam, kimin işini görürəm".

Elməddin Xəlilov deyir ki, o, əvvəllər ölkədən pul çıxarılmasının qanunsuz olduğunu bilməyib: "Mən

Talibovun oğlu 2 il ərzində ölkədən 300 milyon dollar çıxarıb

Həmin pulu Türkiyəyə daşıyan Elməddin Xəlilov "Hürriyyət"ə şok faktları açıqladı

"İki il ərzində 300 milyon dollara yaxın pul daşdım. Bəzi günlərdə dollar olmurdu, manat gəlirdi. Mən düşüb Şərur bazarındakı tanışlarımda nə qədər lirə, dollar vardısı yığıb, Türkiyəyə göndərirdim..."

bilmirdim ki, bu iş qanunsuzdur. Əks halda, bu işi görməzdim. 2018-ci ilin axırı, 2019-cu ilin yanvarından sanki oyandım. Vasif Talibovun qardaşı Məhərrəm Talibovun şəhərdə böyük dərman deposu vardı, apteklərə dərman ordan paylanılırdı. Bir gün "Paşa" mənə səs atdı ki, sənə bir nəfər zəng vuraçaq, deyərsən ki, o pul mənədir. Söhbət 500 min manata yaxın vəsaitdən gedirdi. Sonra bildim ki, "Paşa"nın depoya borcu olub.

Mən zəng edildə bildirdim ki, pul mənədir, Türkiyədən gələndə verəcəm. 2-3 gün sonra həmin şəxs yenidən zəng vurdu ki, pul niyə gəlmədi? Mən də məcbur qalıb pul dəyişənlərdən hərədən 3-5 min toplayıb, müəyyən hissəsini göndərdim. Sonra gördüm ki, bu başqa söhbətdir, "Paşa" mənə aldadıb, məsələni evdə açıb danışdım.

Həmin vaxt "Paşa" artıq telefonumu açmırdı, Bakıya gəlmişdi. Ailəmi də götürüb Bakıya gəlmişdim ki, burda onunla üz-üzə danışım. Bu adam yenə telefona cavab vermədiyi üçün onunla görüşə bilmədim. Bundan sonra ailəmin təhlükəsizliyindən narahat olmağa başladım. Odur ki, onları Gürcüstan vasitəsilə İstanbula aparıb, özüm Naxçıvana qayıtdım.

Borc sahibləri də bildirdi ki, pul mənə deyil. Kiminlə işlədiyim hər kəsə belli idi. Odur ki, yığışb Ali

Məclisə qəbula getdik. Bir nəfər bizi qəbul etdi ki, nə lazımdırsa Vasif Talibova deyəcəm. Baş verənləri danışdım. O, Türkiyəyə göndərdiyim 450 min dolların bəyan kağızının surətini də götürdü. Gedib Vasif Talibova, Seymura nə dedisə, yarım saat sonra gəldi ki, gedin, daxili işlər naziri sizi gözləyir. Hamımız bir yerdə DİN-ə getdik. Bizi DİN-in Cinayət Axtarış İdarəsinin rəisi Qasımlı müəllim qəbul etdi. O, hər kəsin yanında dedi ki, narahat olmayın, hər şey yaxşı olacaq, biz də Elməddinə kömək edəcəyik, pullarınızı qaytaracaq.

Amma bizi 6-7 ay get-gələ saldı. Bundan sonra borclular mənə pullarını tələb etməyə başladı. Məcbur qalıb öz evimi, qardaşımın evini, maşınları satıb, borcumu müəyyən hissəsini verdim. Sonra Fazil Ələkbərov mənə İranla sərhəddəki Şahtaxtı Gömrük Məntəqəsinə göndərdi ki, get orda işlə, borcunu hissə-hissə ödə. Mən burda işləyib, borcumu az-az qaytarmağı düşünürdüm. Hətta borclu olduğum bəzi şəxslər də mənə gömək edirdilər. Yeni onlara borcum olsa da, mənə pul verirdilər ki, vəziyyətimi düzəldim".

E.Xəlilov iddia edir ki, sonradan ona "torba tikərək" həbsə atıblar: "Şahtaxtıda işlədiyim vaxt həm-kəndlilə Rafiq mənə pul istədi,

dedi ki, bir neçə günə qaytaracam. Sonra bildim ki, Rafiqin bibisi oğlu ona saxta dollar verir, o da satır. O, bir gün gətirib mənəndən aldığı manatı qaytarırdı. Bundan qısa müddət sonra tutuldu. Polislər soruşub ki, saxta dollara dəyişdiyin manat hardadır? Cavab verib ki, Elməddinə verdim. Məni çağırdılar, dedim ki, o, mənəndən manat alıb, manat da verib, burda nə suçu var?! Şöbədə mənə aldatıldığımı, sənəin arxanda Daxili İşlər naziri Fazil Ələkbərov durur, onsuz da sənə heç kim tutmayacaq, bu işi üzərimə götür, məsələ bağlansın. Mən bu işi üzərimə götürdüm. Nəticədə 2020-in avqustunda Cinayət Məcəlləsinin 204.1-ci maddəsi ilə mənə 5,6 il, Rafiqə isə 5 il iş verdilər. Lakin 4 il 19 gün sonra şərti olaraq azadlığa çıxdım".

Elməddin Xəlilov onu da vurğuladı ki, məhəbbətə olduğu müddətdə həbsxananın rəhbər şəxslərindən biri onunla görüşərək, nə üçün azadlıqdan məhrum edilməsi haqda ətraflı məlumat alıb: "Türmənin "osobisti" gəlib mənimlə söhbət etdi. 4-5 saat danışdıq, mən hər şeyi ona açıqladım. Qeydlərini aparıb getdi. Təxminən 10 gün sonra Bakıdan, DTX-dan bir əməkdaş gəldi. Türmədə mənə qəbul etdi və ona da ətraflı məlumat verdim. İndi bu görüşlərin nəticəsini gözləyirəm və dövlətimdən, cənab Prezi-

dentdən kömək istəyirəm.

Həbsxanada olanda eşitdim ki, "Paşa" Talibovlarla işlədiyi vaxt Türkiyə vətəndaşı onun Dubaya göndərdiyi 2,4 milyon dolları oğurlayıb. "Paşa" da Məhərrəm Talibovun dərman deposuna verdiyi 500 min manatla birgə, bu pulun ümumilikdə 1,5 milyon manatını mənə "yükleyib". Mənə də səs göndərmişdi ki, çox şey danışma, başımıza oyun açarlar, balalarımız əlimizdən gedər".

Təxminən 2 ay əvvəl azad olduğunu bildirən E.Xəlilov deyir ki, həbsdən çıxan günü borclu olduğu şəxslər ondan pullarını tələb ediblər: "Biri balta ilə, biri bıçaqla gəldi ki, pulumu ver. Bəziləri də təklif edir ki, yığışb Prezident Administrasiyasının qarşısına gedək. Ona görə, bizə hər hansı dəstək olmasa, hamımız ailə üzvlərimizlə birgə Prezident Administrasiyasının qarşısına gələcəyik ki, səsimizi Prezidentə çatdıraq. Seymurun 1 maşının qiyməti 1 milyondur, bu, bizim - 38 ailənin 1 milyonunu qaytarmaq üçün yetərlidir. Rəsmi qurumlar bizim vəziyyətimizi nəzərə almalıdırlar".

"Hürriyyət"

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

**Azərbaycan Respublikasının dünya birliyinə
integrasiyası, region ölkələri və digər
dövlətlərlə, beynəlxalq təşkilatlarla
əməkdaşlığının inkişaf etdirilməsi**

Bu il paytaxt Bakıda keçirilən BMT-nin 29-cu iqlim dəyişikliyi konfransı noyabrın 11-də iştirakçıları qlobal əmin-amanlığı bərpa etməyə çağırışla başladı. Prezidentlər, hökumət başçıları, ekspertlər və fəallar da daxil olmaqla, 200-ə yaxın ölkədən 80 000 nəfərə yaxın iştirakçı iqlimin maliyyələşdirilməsi və qlobal istiləşmə ilə bağlı digər məsələləri müzakirə etmək üçün Bakıda toplandı. Gəlin, tədribin keçirildiyi iki həftə ərzində COP-29-un qarşısında hansı hədəflər qoyulduğuna diqqət edək.

Öncə xatırladaq ki, BMT iqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyası insanın iqlim sistemə təhlükəli müdaxiləsinin qarşısını almaq məqsədilə 1992-ci ilin iyununda Rio-de-Janeyro şəhərində keçirilmiş Yer Sammitində imzalanmış sənəddir. COP (Conference of Parties) abreviaturunun ingilis dilindən tərcüməsi "Tərəflər Konfransı" deməkdir. Bu il Azərbaycan Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) sədrlik etdi. Hansı ki, COP-29 konfransına ev sahibliyi ölkəmiz üçün 2024-cü ilin ən mühüm hadisəsi və yaşıl iqtisadiyyata keçid strategiyasının məntiqi davamı kimi qiymətləndirmək olar. Bu tədbir, obrazlı şəkildə desək, Bakıdan birbaşa dünyaya, insan topluluğuna səsləniş idi.

Iqlimin dəyişməsi planetimizin hər bir sakininə - torpaqdan, bitkidən tutmuş canlı aləmin hər bir üzvünə toxunan məsələdir. Sözün əsl mənasında iqlim dəyişikliyi təbii fəlakətlər çiyərlərimizin aldığı havadan, içdiyimiz sudan, yediyimiz loxmadan tutmuş, bu sadalananları verən torpaq, dəniz, havanın bizə "imdad" çağırışıdır. Belə demək olarsa, iqlimin korlanması nəinki insana, planetimizin hər bir canlısının var olma

COP-29 Azərbaycana nə verdi və gözləntilərimiz nələrdir?

Bu tədbirin yüksək səviyyədə baş tutması ölkəmizin beynəlxalq səviyyəli oyunçuya çevrilməsinin bariz nümunəsidir

zamanının altına qoyulmuş partlayıcı anlama gəlir, çünki hər birimizin bir ümumi evi var - Planetimiz!

Iqlim dəyişikliyi təbii fəlakətləri qlobal miqyasda göz önünə sərir. Çünki problemin qlobal miqyası iqlimin korlanması fonunda istənilən ölkənin mövcudluğunu şübhə altına alır. Bu səbəbdən, iqlim dəyişikliyi hər bir ölkənin problemin həlli üçün əməkdaşlığa və həmrəyliyə gəlməli olduğu nöqtədir. Planetimizin var olma, yaxud yox olma astanasında "SOS" signalının Bakıdan verilməsinin ölkəmizin önəmli hadisələrə ev sahibliyi etdiyi bir ilk deyil. Amma yuxarıda dediyimiz kimi, qlobal iqlim konfransının Bakıdan dünyaya çağırış ünvanlaması Azərbaycanın qlobal miqyasda sözünə keçən bir ölkəyə çevrilməsinin bariz nümunəsidir. Bu fakt ölkəmizin beynəlxalq uğurudur.

Sözsüz ki, bu tədbirin Bakıda

keçirilməsi Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanın beynəlxalq ictimaiyyətdə sanballı statusu olan ölkə halına gəlməsi üçün sərf etdiyi xüsusi əməyinin nəticəsidir. Konfransın əsas məqsədi əsasən inkişaf etməkdə olan ölkələrdə iqlimlə bağlı problemlərin həlli üçün illik 300 milyard dollar vəsaitin təmin edilməsi və iqlim layihələrinin maliyyələşdirilməsi üçün yeni mexanizmlərin hazırlanması idi. Bu gün əminliklə deyə bilərik ki, COP-29 öz məqsədinə yüksək səviyyədə nail oldu.

Şübhəsiz, COP-29 Azərbaycanda keçirilməklə ölkə iqtisadiyyatına da bir çox istiqamətlər üzrə öz müsbət töhfəsini verəcək. Bu istiqamətlər, ilk növbədə müasir

qarışıqlıqdan çıxış yolu haqda razılığa gəlməlidir. Biz də buna görə Bakıdayıq. Biz yeni qlobal iqlim dəyişmələrinin maliyyələşdirilməsi hədəfi üzərində razılaşmalıyıq", - deyə bildirdi.

Still açıqladı ki, iqlim fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsinə yardım "xeyriyyə" işi kimi yox, ən zəngin ölkədən tutmuş, ən kasıb ölkəyə qədər bütün ölkələrin maraqlarına cavab verən bir məsələ kimi qəbul edilməlidir.

"Əgər dünya ölkələrinin ən azı üçdə ikisi tullantıları tez bir zamanda azalda bilmirsə, onda hər bir ölkə bunun zərərini görecək. Əgər ölkələr tədarük zəncirlərində dayanıqlılığını qura bilməsələr, bütün qlobal iqtisadiyyat diz çökə-

üçün çoxlu reklam formatında əks olundu. Nüfuzlu Qərb xəbər agentlikləri, o cümlədən "Financial Times" və "The Economist", Azərbaycanın iqlim sektorunda boşluqları üzə çıxaran təhlillər dərc edərək, Bakıya qarşı böhtan kampaniyasını "tiraajladı". Amma rəsmi Bakının söyləri təxribat kampaniyalarını neytrallaşdırdı.

Tədbirdə iştirak edən yüksək səviyyəli şəxslər arasında BMT-nin baş katibi Antonio Quterreş, Avropa Şurasının sədri Çarlz Mişel, Belarus lideri Aleksandr Lukaşenko və dünyaca məşhur hindistanlı Guru Sadhuru da var idi. Dövlət başçıları ilə konfransda təmsil oluna bilməyən ölkələr isə diplomatik müstəvidə iştirak etdilər. O cümlədən, ABŞ Ağ Evin baş məsləhətçisi Con Podestanın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini göndərdi. Doğrudur, Trampın seçkilərdə qələbəsi ABŞ-ın COP-29-un maliyyələşdirilməsinə hər hansı töhfə verib-verməyəcəyi ilə bağlı suallar doğurur. Həmçinin, Tramp ABŞ-ı Paris İqlim Sazişindən çıxaracağına söz verib, amma COP-29-da ABŞ-ın iştirakı kifayət qədər uğurlu oldu.

Maliyyələşdirmə hədəfinin perspektivi bəzilər üçün qeyri-müəyyən olaraq qalsa da, COP-29 potensial olaraq böyük sosial və iqtisadi təsirləri olan regional məsələlərdə irəliləyiş üçün şans yarada bilər. Məsələn, Əfqanıstandan "Taliban" öz nümayəndə-

cək. Heç bir ölkə bundan sığortalanmayıb", - deyə Still ifadə etdi.

COP-29-un prezidenti və Azərbaycanın Ekologiya və Təbii Sərvətlər naziri Muxtar Babayevin açılış nitqi də yadda qaldı. O, çıxışında bildirdi ki, görüşün nəticəsi sözdən deyil, fəaliyyətdən asılı olacaq: "Müəyyən ediləcək yeni söylər daha effektiv nəticələrə ehtiva etməlidir. Başa düşürük ki, danışıqlar asan olmayacaq, lakin biz konfransın əsas məqsədinə nail olmalıyıq".

Yeri gəlmişkən, bəzi tərəflərin fikrincə, neft-qaz və yanacaq istehsalçısı olan Azərbaycan üçün iqlim konfransına ev sahibliyi mübahisəli seçim olardı, amma dövlət ağıl arasıkəsilmədən ortalığa atılan təxribatçı çıxışlara baxmayaraq bu təşəbbüsü firsətə çevirə bildi. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunu artırmaq məqsədini real müstəviyə daşıdı və konfransı yüksək səviyyədə baş tutdu. Konfransdan əvvəlki aylarda COP-29 Azərbaycan

lərini Bakıya göndərdi ki, bu da radikal sayılan ölkə rəhbərliyinin ilk dəfə olaraq illik iqlim konfransında iştirak etmək qərarına gəlməsi idi. "Taliban"-ın iştirakı Mərkəzi Asiya rəsmilərinə Əfqanıstanın şimalında Orta Asiyanın onsuz da zəif su balansını poza biləcək Quş Təpa kanalı layihəsi ilə bağlı əfqan həmkarları ilə əlaqə saxlamaq imkanı verirdi. Qazaxıstan və Özbəkistan da daxil olmaqla Mərkəzi Asiya dövlətləri Əfqanıstanı regional su idarəçiliyi çərçivəsinə daxil etmək istəyir, hansı ki, "Taliban" indiyədək müqavimət göstərib.

Bir sözlə, tədbirin yixici deyil, qurucu xarakterli olması həm ölkəmizin hesabına xal yazılması, həm də gözlənilən faydalı anlaşmalar ilə irəliyə doğru atılmış addımdır. Azərbaycan nəinki Cənubi Qafqaz miqyasında, eləcə də dünya miqyasında sözünə keçən global oyunçuya çevrilir ki, bu da ölkəmizə parlaq perspektiv, müsbət gözləntilər vəd edir.

Ülviyyə ŞÜKÜROVA

1941 -ci ildə faşist Almaniyası SSRİ-yə hücum edəndə kommunist rejimi bütün ölkəni səfərbər edə bildi. Əksər qələm sahibləri də əsgər libası geydilər, vətənpərvərlik təbliğatı ən yüksək səviyyəyə qaldırıldı. O dövrün ən populyar qələm sahiblərindən biri, İlya Erenburq əsgərlərə müraciətləri bu sözlərlə başlamışdır: - Vur, qarşıdakı insan deyil, uşaq, qoca, qadın qatildir, bəşəri mədəniyyətin düşmənidir!

O odlu, alovlu illərdə sovet yazıçı və şairlərinin işıq üzü görmüş yazılarının çoxunu oxumuşam. Bir başdan sovdu xaltura yazıya rast gəlməmişəm. Bir əsrə yaxın vaxt keçib, yazılmış şeirlər, bəstələnmiş mahnılar indi də səslənəndə nəhəng stadionlar, salonlar ayağa qalxır. Mən 60-cı illərdə Rusiyada bəstələnmiş mahnılardan danışmıram, bu tamam başqa aləmdir.

Erməni nasistlərinin Azərbaycanda nələr törətdiklərini hamı bilir. Qafqazın tarixində hələ görünməmişdi ki, məzarlar yerlə yeksan edilsin, ağaclar kəsilsin, meşəliklər murdarlansın. Şeyx Şamil hərəkatı yatırılanda qaniçən general Yermolov öz ordusu ilə çox rəzaletlərə qol qoymuşdu. Amma Qarabağda baş verənləri qələmə almaq mümkün deyil. Heç kimdən qorxmadan, çəkinmədən deyirəm, müdhiş cinayətlərin ört-basdır olunmasında bizim qələm sahibləri, siyasətəz lotular hamıdan çox canfəşanlıq etdilər. Sanki bunlara əmr verilmişdi, qan qisasından, intiqamdan az danışın, tolerantlığınızdan nə qədər istəsəniz basıb bağlaya bilərsiniz. Elə belə də oldu! İtibatanların dəqiq sayı belli deyil, sutenyorlar millətin qızlarını o ölkə qalmaqalı ki, orada aparıb satmasınlar. İşğal zamanı evlər nəinki dağıdılıb, onlarda ağacdən metaldan nə varsa, hər şey sökülüb aparılıb, üzümlüklər, relikt ağaclar mişarlanıb, daha nələr...

Mən bədbəxt də düşüncüydüm ki, anarlara, elçilərə, ruspərest mənşəb sahiblərinə xoş gəlmək xatirinə müstəmləkə ədəbiyyatı xadimlərini vəsf edənlər utanıb bir baş cəbhəyə yollanacaqlar. Kimə deyirsən? Heyif deyil telekanal? "Cici-bacıların" köməyi ilə çıx telekanala və başla milli qeyrətdən gəvəzələməyə, iki-üç verilişdən sonra dəbə düşəcəksən. Cavanlar da düşüncəklər ki, millətin yeganə haqq bağırən səsi sənənsən.

...İşimiz əvvəldən tərs gəlib. Deyilənlərə görə, Arazdan cənubda otuz milyondan çox soydaşımız yaşayır. Burada, satqın övladlarının binamus əməlləri sayəsində Azərbaycan qana qərq

Fars şovinisti səlib dünyasından min qat məkrli və təhlükəlidir

Onlar üçün şialik, ümumiyyətlə din, bəd niyyətini ört-basdır eləmək üçün gözəl şirmadır...

olanda, cənubda olanların birinin də tükü tərpənmədi. Hamı düşüncüydü ki, on minlərlə fədai Arazı adlayacaq, "qardaş, çəkinmə, sənincə, gəldim",- deyərək erməni qatillərinin üzünə cumacaq. Arazın o biri sahilində əl-qol oynadan beş-on nəfərin qışqırığını, Təbriz stadionunda azarkeşlərin nərəsini biz kömək kimi başa düşdük, sevdik. Çox keçmədi, onu gördük ki, ermənilərin dəvəti ilə işğal olunmuş şəhər və kəndlərimizə girən "əziz" soydaşlarımız talan və taraca başladılar. Alınan ərzaq və hərbi surətin yerinə ermənilər soydaşlarımıza hər şeyi soyub aparmaq icazəsini verdilər. Biz fədailəri gizləydik, onların yerinə evimizə maradyorlar girdilər. Narkotika da az qala tonlarla daşınırdı... Bu da qardaşlıq köməyi!

Məhərrəm ayında güney Azərbaycanın elə şəhəri kəndi yoxdur ki, orada böyük mərasimlər keçirilməsin, novhələr, mersiylər oxunur, sinə vuranların sayı-hesabı olmur. Burada, şimalda Kərbəla şəhidlərinə matəm saxlayıb hər cürə ayın yerinə yetirən oğullar kişi kimi sözlərini dedilər. Tariximizə qızıl səhifələr yazdılar.

Min ildən çoxdur ki, Kərbəlada qətlə yetirilmiş imam övladı balaca Ələsgərin matəmini saxlayırıq.

Dinimizin, Vətənimizin qanlı düşmənlərini bağırılana basıb onlara çörək verən, başlarını tumarlayan, İranın əmmaməli ağalarına müraciət edirəm! Azərbaycanda neçə min körpə uşağın, yeniyetmənin, ermənilərin əli ilə qətlə yetirildiyini bilirsiniz. Bunların hamısı müsəlman balaları idi! Özünüzlə elə göstərsiniz ki, guya Fələstinin təəssübünü çəkirsiz. Bu dəqiqənin özündə bu bədbəxt ölkənin özü də, xalqı da yer üzündən silinməkdədir. Livan da tar-mar edilir... Sərvətləri başlarından aşan ərəb şeyxlərinin, emirlərinin də heç nə vəclərinə deyil. Daha dəqiq desək, çəkinirlər, qorxurlar,

əfsanəvi ərəb şücaətindən, fədakarlığından əsər-əlamət qalmayıb. Günahkar xalqlar yox, onları zaman-zaman dirçəlməyə qoymayan avantürüst liderlər türk övladına patoloji nifrət bəsləmiş məzhəb dəlləlləridir. İordaniyanın, Suriyanın halına baxırıq, bunlarda o qüdrət haradadır ki, İsrailin hərbi maşını qarşısında dursun?! İpələmə Qəzzafi Liviya kimi zəngin ölkəni bəla girdabına saldı. Səddam o qədər zinakarlıqlar göstərdi ki, axırda öz doğma şəhərində boğazından asılarda bir müsəlman lideri qımıldanmadı.

Nə diletantam, nə də tarix dərindən aşağı qiymət almışam.

Məşrutə hərəkatından üzbu yana başımıza gələnlər sübut etdi ki, fars şovinisti sionistlərdən, bütün səlib dünyasından da min qat məkrli və təhlükəlidir. Fars şovinisti üçün şialik, ümumiyyətlə din, bəd niyyətini ört-basdır eləmək üçün gözəl şirmadır.

...Məşhur şair Konstantin Simonov şeirlərində daha sərt idi. O, harada olursa olsun, almanın məhv edilməsini tələb edirdi. Bu qədər dəhşətlərdən sonra biz mərd-mərdənə nifrətimizi dilə gətirməkdən çəkinirik. Guya biz rusdan, ermənidən əlavə bir düşmən də qazanmaq istəmirik. Bizim kommunist tarixçilərimiz, sosializm quruculuğundan, Leninin milli siyasətindən, beşillik planlardan və s. bu kimi axmaq mövzulardan, qalın-qalın kitablar yazıb, fəxri adlar alanda farspərest, qələm sahibləri də keçmişimizi qirkaba batırıb səltənət sürmüş xanədanlarımızı hörmətdən salırdılar. Şovinist farsların niyyətləri Moskva irticasının arzuları ilə

üst-üstə düşürdü. Gədəliq o qədər qanıma, iliyimizə sirayət etmişdi ki, sovet senzurası zəifləyəndə, hətta hürriyyət qazandığımız illərdə belə, bizim ziyalılar ortaya bir abırlı əsər qoya bilmədilər. Elə bu günlərdə birinci telekanalda "Qatır Məmməd" kimi binamus filmin göstərilməsi sübut etdi ki, qərinələr boyu lakey kimi yaşamağa elə öyrənmişik ki, kimləri alçaldıb təhqir etməyi başa düşmürük. Bəlkə də başa düşürük, amma köləlik virusu qoymur.

Qələbə bizə baha başa gəlib. Amma ideoloji iş naqislərin əllərindədir, mənavi mühit təmiz olmasaydı, ölkədə cinayət hər yeri başına almazdı. Dəfələrlə yazmışam, sərvəti-samanı baxından aşan YAP "ideoloqlarını", özəl telekanallarda durmadan reklam edilən, əxlaqları hamıya bəlli olan ünsürləri cəmiyyətdən təcrid etmək lazımdır. Kimi dindirirsən, "Mən bizim telekanallara baxmıram, bu düşüklərin nəyinə baxım, kül olsun o vətənpərvərliyin başına ki, onu elgizlər, zaurilər təlqin edir" deyir.

Əlimdən rus tarixinə dair minlərlə kitab keçib. Rusiya Azərbaycanda milyardlar itirdi, "Bakı beynəlmiləl şəhərdir" deyərək onu təcridən əlimizdən az qala almışdı. Ordenli, medallı, satqın zümrənin köməyi ilə elə bir imperiya cəlladı qalmamışdı ki, o, burada bütəldirilməsin, dünənləri "çuşka", "baran" adlandırılan azərbaycanlı Moskvanın sadıq giynəsinin belini qırıb rusun hərbi texnikasını qənimət kimi dünyaya göstərir. Əlbəttə ki, Moskva bunu heç vaxt həzm etməyəcək.

Firuz HAŞİMOV

“Bakı Tikinti Quraşdırma” ASC-nin bir qrup səhmdarı - Səfixanov İsrəfil Əlipaşa oğlu, Zərbəliyev Fuad İbrahim oğlu, Həsənov Nöfəl Qurban oğlu, Süleymanov Rövşən Süleyman oğlu, Əliyev Yaşar Şaşa oğlu, Sadıqov Rəhim Nəşif oğlu, Abbasov Tofiq Əhməd oğlu, Morozov Timofey Vasilyeviç, Şahmaliyev Mahir Fevral oğlu, Bağirov Rəsul Bağır oğlu və Hüseynov Məmməd İsrəfil oğlu tərəfindən “Hürriyyət”in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Onlar bildirirlər ki, hər biri uzun illər çalışdıqları “Bakı Tikinti Quraşdırma” ASC-də müəyyən sayda səhm sahibi olsa da, sonradan rəhbərlik tərəfindən qanunsuzluqla üzləşiblər.

Səhmdarlar xatırladırlar ki, Azərbaycan Respublikası “Azərsənaye-tikinti” Dövlət Şirkətinin Bakı Quraşdırma İdarəsi 20.04.1987-ci ildə 4 sayılı Tikinti Trestinin 4 sayılı Bakı Tikinti Quraşdırma İdarəsi kimi fəaliyyət göstərərək “Azərsənaye-tikinti” Dövlət Şirkətinin 27 aprel 1995-ci il tarixli, 68 sayılı əmrinə əsasən, “Bakı Tikinti Quraşdırma İdarəsi” adlandırılıb. 19 mart 1998-ci ildə Bakı Tikinti Quraşdırma İdarəsi ASC-yə çevrilib və Ədliyyə Nazirliyi Hüquqi Şəxslərin Dövlət Qeydiyyatı üzrə Bakı Bölgə Şöbəsi tərəfindən “Bakı Tikinti Quraşdırma” ASC-yə 0103-P32-38615 nömrəli şəhadətnamə verilib.

Sonradan “Bakı Tikinti Quraşdırma” idarəsinin özəlləşdirmə planı və emissiya prospekti hazırlanıb, təsdiq edilib. Həmin sənədə əsasən, 01 yanvar 1997-ci ildə işçilərin sayı 45 nəfər olub. Əsas fondların balans dəyəri isə 01 iyul 2000-ci il tarixdə 146.789.000 manat, cari dövr üçün emissiya prospekti 328.724.000 manat olub.

14 iyun 2000-ci ildə cəmiyyətin nizamnamə kapitalı 18.932.000 manat, səhmlərin sayı 18.932 ədəd, bir səhmin nominal dəyəri 10 000 manat təşkil edib və bütün səhmlər eyni nominal dəyərə malik olub.

“Bakı Tikinti Quraşdırma” ASC-nin 15%-i, yəni səhmlərin 2840 ədədi əmək kollektivi üzvlərinə güzəştli satışa yönəlib və bu səhmlərin nominal dəyəri 28.400.000 manat təşkil edib. Müəyyən edilmiş qaydada pul hərəqləri, investisiya müsbəbiqləri və hərəqlərində satılan adi səhmlərin sayı 5679 ədəd, səhmlərin nominal dəyəri 56.790.000 manat təşkil edib.

Şikayətçilər qeyd edir ki, Azərbaycan Respublikası Dövlət Əmlakının Özəlləşdirilməsinin II Dövlət Proqramına uyğun olaraq Dövlət

Bir qrup səhmdara qarşı dələduzluq

“Bakı Tikinti Quraşdırma” ASC-nin səhmdarları rəhbərliyin qanunsuz əməllərindən şikayətçidir

Əmlak Nazirliyinin 01.09.2000-ci il tarixli, 166 sayılı sərəncamı ilə “Azərsənaye-tikinti” Dövlət Şirkətinin Bakı Tikinti Quraşdırma İdarəsinin bazasında “Bakı Tikinti Quraşdırma” ASC yaradılan zaman onların hər birinin cəmiyyətdə müəyyən sayda səhmləri olub: “Bu barədə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Əmlakının İdarə Edilməsi üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən Reyestr kitabı 3, səhifə 59, qeydiyyat № 000790, 29 fevral 2008-ci il tarixli şəhadətnamə verilmişdir. Şəhadətnaməyə əsasən, “Bakı Tikinti Quraşdırma” ASC-nin Bakı şəhəri, Nizami rayonu, 6-cı Köndələn küçəsi 1 ünvanında yerləşən, ümumi sahəsi 1253,3 kv.m, qeyri-yaşayış sahəsi (tikinti altında) 1526,2 kv.m təşkil etmişdir. Eyni zamanda, cəmiyyətin səhmlərinin qeydiyyatı “Qiymətli Kağız Sahiblərinin Reyestrində” 18.02.2008-ci ildə qeydiyyata götürülmüşdür. Həmin Reyestr qeydində cəmiyyətin ümumi səhmlərinin sayı 18 932 ədəd göstərilmişdir”.

Şikayətçilər deyir ki, 2008-ci ildə Heydər Əliyev prospektində aparılan yenidənqurma işləri ilə əlaqədar “Bakı Tikinti Quraşdırma” ASC-nin yerinin dəyişdirilməsi qərarı alınıb: “Belə ki, 08.07.2008-ci ildə dövlət ehtiyaclarının tələbləri nəzərə alınmaqla, cəmiyyətin tikili əmlakı və torpaq sahələri ilə birlikdə Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Ələsgər Qayıbov küçəsi 10 H ünvanında 9000 kv.m. torpaq sahəsinə və 19 noyabr 2008-ci il tarixli müqaviləyə (dəyişmə müqaviləsi) əsasən, həmin ünvanda 500 kv.m torpaq sahəsinə dəyişdirilmişdir. Bu zaman cəmiyyətin əsas səhm sahibi öz səhmlərini 08.07.2008-ci

ildə Bakı şəhəri, H.Seyidzadə küçəsi, ev 30 a, mənzil 45-də qeydiyyatda olan 13.04.1963-cü il təvəllüdlü Musayev Rəhim Mikayıl oğlunun adına keçirmiş, lakin səhmdarlara heç bir məlumat verilməmişdir. Daha sonra Orucov Rəfail Fəzail oğlu təkrar olaraq 19.11.2008-ci ildə onunla Musayev Rəhim Mikayıl oğlu arasında bağlanmış müqaviləyə əsasən, 500 kv.m ərazini müəssisənin Bakı şəhəri, Nizami rayonu, 6-cı Köndələn 1 ünvanında olan 633,4 kv.m əsas və 1253,3 kv.m qeyri-yaşayış sahəsinə dəyişmişdir. Nəticədə Orucov Rəfail Fəzail oğlu ilə özünü ASC-nin sədri kimi təqdim edən Ələsgərov Zaur Zakir oğlu arasında 17.06.2020-ci il tarixində AN-I № 0860663 sayılı “Daşınmaz Əmlakın Alqı-Satqı Müqaviləsi” bağlanmışdır və cəmiyyətin ümumi sahəsi 0,9 ha. olan torpaq sahəsi 5.600.000 manata satılmışdır.

Bundan sonra, 2020-ci ildən bu günə kimi özünü Ələsgərov Zaur Zakir oğlu cəmiyyətin sərəncamında qalmış 0.5 ha torpaq sahəsi və bizə məxsus 1230 səhmə

mişdir. Həmçinin, o, cəmiyyətə aid olan torpaq sahəsinə şəxsi mülkiyyət kimi dəyişmə müqaviləsində qeyd etdirməklə, sonradan Reyestr Xidmətinə müraciət etmiş və Azərbaycan Respublikası Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestr Xidmətinin Hüquqların Dövlət Qeydiyyatı Haqqında Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestrində - Reyestr nömrəsi 007013000230, qeydiyyat nömrəsi 1108071341, qeydiyyat tarixi 05.09.2008-ci ildə seriya MH № 0155543 sayılı çıxarışı öz adına almışdır. Halbuki, cəmiyyətin rəhbərliyi (həm əvvəlki, həm də hazırkı), “Bakı Tikinti Quraşdırma” ASC kimi təsis ediləndən sonra bir dəfə də olsun səhmdarların ümumi yığıncağını keçirməmişdir (və ya bu barədə bizə heç bir məlumat verilməmişdir). Üstəlik, cəmiyyətin yerləşdiyi torpaq sahəsi və daşınmaz əmlaklar

da Orucov Rəfail Fəzail oğlunun adına xüsusi mülkiyyət kimi Reyestr Xidmətində qeydiyyatdan keçmişdir. O isə, biz səhmdarlara məlumat vermədən və səhmdarların ümumi yığıncağını keçirmədən cəmiyyətin 7533 kv.m əmlak kompleksini və 0,9 ha torpaq sahəsini Daşınmaz Əmlakın Alqı - Satqı Müqaviləsi (AN-I № 0860663) ilə 17.06.2020-ci ildə (Covid-19 pandemiyası vaxtı) Ələsgərov Zaur Zakir oğluna satmışdır. O isə, hazırda bizə məlumat vermədən səlahiyyətsiz iclas-

Bundan sonra, 2020-ci ildən bu günə kimi özünü Ələsgərov Zaur Zakir oğlu cəmiyyətin sərəncamında qalmış 0.5 ha torpaq sahəsi və bizə məxsus 1230 səhmə də, müəssisə rəhbərinə heç bir aidiyyəti olmadığı halda, sahiblənərək dələduzluq etmiş və 0.05 ha ərazidə olan tikililəri də icarəyə verərək, səhm sahiblərinə düşən vəsaiti mənimsəmişdir”...

də, müəssisə rəhbərinə heç bir aidiyyəti olmadığı halda, sahiblənərək dələduzluq etmiş və 0.05 ha ərazidə olan tikililəri də icarəyə verərək, səhm sahiblərinə düşən vəsaiti mənimsəmişdir”.

Səhmdarlar deyir ki, dəyişmə müqavilələri Səhmdar Cəmiyyətin adı ilə yazılmalı olduğu halda, həmin müqavilələrdə qanunsuz olaraq Orucov Rəfail Fəzail oğlunun adı qeyd olunub: “Nəzərinizə çatdırırıq ki, biz ASC-nin üzvləri olaraq həmin müqavilələrdən 2023-cü ildə xəbər tutmuşuq. Uzun müddət Orucov Rəfail Fəzail oğlu həmin dəyişmə müqavilələrini gizli saxla-

lar keçirərək, biz səhmdarlara məxsus əmlakları idarə edir. Halbuki, həmin şəxsi biz seçməmişik və ona bizim səhmlərimizi idarə etmək səlahiyyəti verməmişik. Bu səbəbdən, onun biz səhmdarların iştirakı olmadan iclas keçirmək səlahiyyəti yoxdur”.

(Ardı var)

Hazırladı: J. FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Bakı şəhəri, Xətai Rayonu, H.Aslanov qəsəbəsi, Sahib Hümətov küçəsi 11 ünvanında yaşayan, şəhid qardaşı Abuzərov Daşqın Abuzər oğlu tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçinin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

İcra başçısı məhkəmə sədrinin Prezidentin Azərbaycan Bayrağı ordeni ilə təltif etdiyi şəhidə aid məhkəmə qərarı icra olunmur

"Hörmətli redaksiya!

Diqqətinizə çatdırım ki, qardaşım Abuzərov Bəhmən Abuzər oğlu ali təhsilli müəllim olsa da, mütəmadi olaraq döyüş bölgələrində olmuşdur. Daha sonra Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqa 3 noyabr tarixli mürciəti tələfi ilə təltif edilmiş və orden şəhidin müəllim işlədiyi məktəbdə yaxınlarına (oğluma) təqdim edilmişdir. Mən cənab Prezidentə şəhidin ailə üzvləri adından bir daha təşəkkür edirəm.

Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, 4 ilə yaxındır şəhidə aid dövlətin adından qəbul edilmiş 2-1(120)-796/2021 sayılı məhkəmə qərarı İmişli rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Elçin Rzayev və Şirvan İnzibati Məhkəməsinin sədri Fehruz Abbasovun qarşılıqlı razılığı ilə icra edilmir. Qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarının icra edilməsinə görə, Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 306-cı maddəsi mövcuddur və bu səbəbdən də icra başçısının məhkəmə sədri ilə müəyyən qarşılıqlı anlaşması zərurəti yaranır.

Həmin dövrdə ümumilikdə 41 sərəncam imzalanmışdır. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 25-ci maddəsinə zidd olaraq, hazırda yeganə Azərbaycan Bayrağı ordenli şəhid-müəllimə aid 83 sayılı sərəncam icra edilməmişdir. Bununla bağlı mən Şirvan İnzibati Məhkəməsinə ərizə ilə müraciət etmişəm və məhkəmə cavabdeh qurum - İmişli rayon İcra Hakimiyyətinin üzərinə müəyyən öhdəliklərin qoyulması ilə bağlı dövlətin adından 27.07.2021-ci il tarixli 2-1 (120)-796/2021 sayılı məhkəmə qərarı qəbul etmişdir.

Qardaşım "N" sayılı hərbi hissənin təqdimatı əsasında Ali Baş Komandan, Prezi-

dent İlham Əliyev tərəfindən Vətən qarşısında xüsusi xidmətlərinə görə Azərbaycan Bayrağı ordeni ilə təltif edilmiş və orden şəhidin müəllim işlədiyi məktəbdə yaxınlarına (oğluma) təqdim edilmişdir. Mən cənab Prezidentə şəhidin ailə üzvləri adından bir daha təşəkkür edirəm.

Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, 4 ilə yaxındır şəhidə aid dövlətin adından qəbul edilmiş 2-1(120)-796/2021 sayılı məhkəmə qərarı İmişli rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Elçin Rzayev və Şirvan İnzibati Məhkəməsinin sədri Fehruz Abbasovun qarşılıqlı razılığı ilə icra edilmir. Qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarının icra edilməsinə görə, Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 306-cı maddəsi mövcuddur və bu səbəbdən də icra başçısının məhkəmə sədri ilə müəyyən qarşılıqlı anlaşması zərurəti yaranır.

Qəra 4 ilə yaxındır qanuni qüvvəyə minib, amma...

İcra başçıların hakimlərdən fərqli olaraq, toxunulmazlıq hüququnun olmaması səbəbindən, Elçin Rzayevin məhkəmə sədri Fehruz Abbasovla müəyyən danışıqlara getməsi ehtimal olunur. Yəni icra başçısı Elçin Rzayev vəzifəli şəxs olaraq dövlətin adından qəbul edilmiş məhkəmə qərarını icra etməsinə görə, Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 306.2-ci maddəsinə əsasən cinayət məsuliyyəti daşdığından, çıxış yolunu məhkəmə sədrinin toxunulmazlıq hüququndan şərikli istifadəsində görür. Beləliklə, məhkəmə sədri Fehruz Abbasov bütün məsuliyyətləri öz üzərinə götürə-

Şirvan İnzibati Məhkəməsinin sədri Fehruz Abbasov 4 ilə yaxındır qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarını icraya göndərmir

Daşqın Abuzərov: "Haqqında iki məhkəmə işi olan icra başçısı çıxılmaz vəziyyətdə qalır və mənə qarşı əks-kampaniyaya keçib..."

rək, icra başçısı Elçin Rzayevin Cinayət Məcəlləsinin 306.2-ci maddəsi ilə üz-üzə gəlməməsi üçün 4 ilə yaxındır qanuni qüvvəyə minmiş, dövlətin adından qəbul edilmiş məhkəmə qərarını icraya göndərmir. Bununla da Şirvan İnzibati Məhkəməsinin sədri Fehruz Abbasov törətdiyi qanunsuz əməllə, yeni qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarını icraya göndərməklə icra başçısının adının Prezident Administrasiyasında, Baş Prokurorluqda, Ədliyyə Nazirliyində və mediada hallanmasının qarşısını alır.

Bəllidir ki, hər bir vətəli şəxs öz səlahiyyətlərindən sui-istifadəyə görə məsuliyyət daşıyır. Belə ki, Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin 308, 308.1-ci maddələrinə əsasən, vəzifəli şəxsin xidməti vəzifələrinin icrası ilə əlaqədar özü və ya üçüncü şəxslər üçün qanunsuz üstünlük əldə etmək məqsədilə öz qulluq səlahiyyətlərindən qulluq mənafeyinə qəsdən zidd olaraq istifadə etməsi və ya qulluq mənafeyi tələb etdiyi halda istifadə etməməsi, fiziki və ya hüquqi şəxslərin hüquqlarına və qanuni mənafehlərinə, yaxud cəmiyyətin və ya dövlətin qanunla qorunan mənafehlərinə mühüm zərər vurduqda - iki min manatdan dörd min manatadək miqdarda cərimə və ya üç ilədək müddətə müəyyən vəzifə tutma və ya müəyyən fəaliyyətlə məşğul olma hüququndan məhrum etmə və ya iki ilədək müddətə işləyi və ya üç ilədək müddətə azadlığın məhdudlaşdırılması və ya

toxunulmazlıq hüququna "şərik çıxıb"

"Çox təəssüflər olsun ki, məhkəmə qərarının "icrası" Beynəlxalq Universitet səviyyəsindən o tərəfə keçmir"

əmlakı müsadirə olunmaqla üç ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.

Göründüyü kimi, məhkəmə sədri Cinayət Məcəlləsinin 308-ci maddəsinin tələblərini pozmaqla, öz vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə edərək, özünün toxunulmazlıq hüququndan digər bir şəxs - icra başçısının da istifadə etməsinə şərait yaradır və həmin şəxsin Cinayət Məcəlləsinin 306.2-ci bəndinə əsasən əsaslı şübhələr olan cinayət əməlini 4 ilə yaxın bir müddət ərzində örtbasdır edir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 129-cu maddəsinin I və II hissəsinə görə:

I. Məhkəmənin qəbul etdiyi qərarlar dövlətin adından çıxarılır və onların icrası məcburidir.

II. Məhkəmə qərarının icra olunmaması qanunla müəyyən edilmiş məsuliyyətə səbəb olur.

Cinayət Məcəlləsinin 306-cı (məhkəmənin hökmünü, qərarını, yaxud digər aktını icra etməmək) və 306.1-ci maddəsi (qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qətnaməsini, hökmünü, qəraradını, qərarını və ya əmrini qərəzli olaraq icra etməmə və ya həmin məhkəmə aktlarının icrasına maneçilik törətmə) tətbiq olunduqda isə - iki min manatdan dörd min manatadək miqdarda cərimə və ya üç yüz iyirmi saatdan dörd yüz səksən saatadək ictimai işlər və ya iki ilədək müddətə islah işləri və ya üç ilədək müddətə azadlığın məhdudlaşdırılması və ya eyni müddətə azadlığın məhdudlaşdırılması və ya üç ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.

Eyni əməllər vəzifəli şəxs tərəfindən törədildikdə (306.2-ci maddə) - üç ilədək müddətə müəyyən vəzifə tutma və ya müəyyən fəaliyyətlə məşğul olma hüququndan məhrum edilməklə və ya edilməməklə beş min manatdan yeddi min manatadək miqdarda cərimə və ya iki ilədək müddətə islah işləri və ya üç ildən beş ilədək müddətə azadlığın məhdudlaşdırılması və ya üç ilədək müddətə azadlığın məhdudlaşdırılması və ya üç ildən beş ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.

İcra Hakimiyyətinin şöbə müdiri hakimindən "qərar verir"

Hazırda Şirvan İnzibati Məhkəməsinə İmişli rayon İcra Hakimiyyəti, əslində isə icra başçısı Elçin Rzayevlə bağlı iki məhkəmə işi mövcuddur. Haqqında iki məhkəmə işi olan icra başçısı çıxılmaz vəziyyətdə qalır və mənə qarşı əks-kampaniyaya, hakimə saxta və qanunsuz sənədlər göndərməyə başlayır. Elçin Rzayev qanunsuz şəkildə məhkəmə aktı əldə edir, lakin həmin məhkəmə aktının saxta və ya etibarsız olduğuna əsaslı şübhələr olur. Bunu gören Elçin Rzayev təbəcciliyində olan işçi - Sənədlərlə və vətəndaşların müraciətləri ilə iş şöbəsinin müdiri Rüstəmli Tahirə Ağamir qızını qanunsuz əməl törətməyə məcbur edir. İcra başçısı Tahirə Rüstəmliyə məcbur edir ki, həmin şübhəli məhkəmə aktına "İmişli rayon İcra Hakimiyyətinin Azərbaycan Respublikası İmişli Rayon İcra Hakimiyyətinin Sənədlərlə və Vətəndaşların Müraciətləri ilə İş Şöbəsi" möhürünü vursun. Məhkəmə aktının "əslilə düzdür" möhürünü vurmaqla icra hakimiyyəti qanunsuz əmələ imza atır. Əslində isə, bu, məhkəmə sədrinin səlahiyyəti çərçivəsində təmin edilən bir məsələdir.

Beləliklə, işini itirmək təhlükəsi ilə üz-üzə qalan şöbə müdiri Tahirə Rüstəmli qanunsuz şəkildə məhkəmə sənədinin saxtılığına əsaslı şübhələr olan sənədə "əslilə düzdür" möhürünü vurur və həmin sənəd etiraz ərizəsinə qoşma sənəd kimi məhkəməyə göndərilir (həmin sənədi qoşmada sizə təqdim edirəm).

Bu möhürün qanunsuzluğu və saxtılığı barədə mənim Şirvan İnzibati Məhkəməsinin sədri Fehruz Abbasova və işi aparan hakim Pərvanə Qurbanovaya rəsmi müraciətlərim mövcuddur. Bütün müraciətlərim cavabsız və nəticəsizdir. Məlumat üçün bildirirəm ki, həmin şübhəli məhkəmə aktında eyni nömrəli məhkəmə aktında iki fərqli iddiaçı ad-soyadları vardır...

Bu möhürün qanunsuzluğu və saxtılığı barədə mənim Şirvan İnzibati Məhkəməsinin sədri Fehruz Abbasova və işi aparan hakim Pərvanə Qurbanovaya rəsmi müraciətlərim mövcuddur. Bütün müraciətlərim cavabsız və nəticəsizdir. Məlumat üçün bildirirəm ki, həmin şübhəli məhkəmə aktında eyni nömrəli məhkəmə aktında iki fərqli iddiaçı ad-soyadları vardır...

müraciətlərim cavabsız və nəticəsizdir. Məlumat üçün bildirirəm ki, həmin şübhəli məhkəmə aktında eyni nömrəli məhkəmə aktında iki fərqli iddiaçı ad-soyadları vardır. İş aparan hakim Pərvanə Qurbanova İnzibati Məhkəmə icraatında iddianın mümkünlüyünə dair Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi Plenumunun 10 aprel 2015-ci il tarixli 5 sayılı qərarının 3.4-cü bəndini pozaraq, nəinki öz təşəbbüsü ilə müəyyən yazışmalar aparmış, hətta mənim ona ünvanladığım 20-dən artıq müraciət və vəsatətlərimə münasibət bildirməmiş və qanunsuz olaraq şəhidin əleyhinə qərar qəbul etmişdir. Hansı ki, cavbdeh İmişli rayon İcra Hakimiyyəti hakimin sərəncamına məhəl qoymur, iclasa nümayəndə və hər hansı məktub göndərmir, mən cərimə tələb etsəm də, hakim bunu etmir.

İcra başçısı məhkəmə iclasını necə izləmək istəyib?..

Növbəti, 24.09.2024-ci il tarixli məhkəmə iclasına cavabdeh qurum nümayəndə göndərir və

mən iclasın gedişi zamanı həmin şəxsin üzərində mobil telefon aşkar edirəm. Demək, icra başçısı Elçin Rzayev həmin şəxsin telefonu vasitəsilə kabinetində oturub, Şirvanda keçirilən məhkəmə iclasını izləməli imiş. Bu zaman akt yazılmasını tələb edirəm. Məhkəmə sədri və köməkçisi dəfələrlə akt yazılacağına söz versə də, buna əməl etmirlər.

Məhkəmə sədrinin köməkçisi telefon dialoqunda mənə bildirdi ki, həmin şəxs dəfələrlə zəng edilərsə də, məhkəməyə gəlmir. Mən məhkəmə sədrinə rəsmi məktub ünvanlayaraq, həmin şəxsə rəsmi bildiriş göndərməklə məhkəməyə gəlməsini xahiş etdim. Fakt budur ki, məhkəmə sədri açıq-aşkar icra başçısının nümayəndəsini müdafiə edir.

Beləliklə, Şirvan İnzibati Məhkəməsinin sədri Abbasov Fehruz Novruz oğlu Məhkəmələr və hakimlər haqqında qanunun 101-ci maddəsinə əsasən hakimlərə şamil olunan toxunulmazlıq hüqu-

luna 3 (üç) il ərzində şəhidə aid məhkəmə qərarının icrası ilə bağlı saysız-hesabsız müraciətlərim mövcuddur. Çox təəssüflər olsun ki, məhkəmə qərarının "icrası" Beynəlxalq Universitet səviyyəsindən o tərəfə keçmir.

Görün nə günə qalmışdır ki, Vətən qarşısında xüsusi xidmətləri olan və Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyev tərəfindən Azərbaycan Bayrağı ordeni ilə təltif edilən şəhidə aid məhkəmə qərarı icra olunmur. Bu qərarı icra etməyən və ya etmək istəməyən şəxslər isə - rüşvət, korrupsiya, saxta diplom və sairə görə ləğv edilən, rektoru isə Fransaya qaçan və hal-hazırda İNTERPOLda axtarışda olan Azərbaycan Beynəlxalq Universitetinin 28 yaşında ilk dəfə tələbə adı qazanan məzununu, Şirvan İnzibati Məhkəməsinin sədri Abbasov Fehruz Novruz oğlu və Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyev tərəfindən 05 noyabr 2022-ci il tarixində Azərbaycan Bayrağı ordeni ilə təltif edilmiş şəhidin ordenini onun ailəsinə vermək istəməyən, bilərəkdən gecikdirən şəxs - İmişli rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rzayev Elçin Adil oğludur. Hansı ki, o, 09 iyul 2024-ci il tarixində 7 rayondan 200 şəhid anasının, o cümlədən qəhrəman generalımız Polad Həşimovun anası Səmaye ananın İmişliyə gəlişi zamanı, özü də daxil olmaqla, 35 nəfərlik icra hakimiyyəti strukturundan bir nəfər də olsun belə, hətta icra hakimiyyətinin Vətən Muharibəsi iştirakçıları və şəhid ailələri ilə işin təşkili şöbəsi də qarşılamaq, hörmətsizlik edərək şəhid analarının iştirak etdiyi "ŞƏHİDLƏR BULAĞI"nın açılışında iştirak etməyən, həmçinin, tədbirdən sona verilən ehssan süfrəsində 35 nəfərlik icra hakimiyyəti strukturundan bir nəfər belə belə iştirak etməyən, buna baxmayaraq həmin şəhid ailələrinin hesabına milyardlar olmaq məqsədilə onların yaşadığı və şəhid adı verilmiş küçələrdə yolların əsaslı təmiri üçün 500.665,74 manat pulu əldə etmək məqsədilə bir ayda bir neçə dəfə bu pula əl atan, lakin əli Antinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyi tərəfindən 03 oktyabr 2024-cü il tarixində AİBNDX/SQ-9917/2024 nömrəli qərarla boşa çıxan şəxsdir.

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Mövzunu davam etdirəcəyik. Qarşı tərəfin mövqeyini də dərc etməyə hazırıq.

28 yaşında ABU-nin diplomunu alan məhkəmə sədri

Ləğv edilmiş Azərbaycan Beynəlxalq Universitetində 28 yaşında ilk dəfə tələbə adı qazanan və həmin universitetin məzununu Şirvan İnzibati Məhkəməsinin sədri Abbasov Fehruz Novruz oğ-

Sadiqin Vətənə sevgi payı

Rəhimov Sadiq Nadir oğlu

44 günlük haqq savaşımızda Sadiq Nadir oğlu Rəhimov sinəsini Vətənə sipər etməklə, adını tarixə yazdı. Şərəfli ölümü ilə ölümsüzlüyə qovuşan Sadiq indi xalqımızın fəxridir. Bəli, Sadiq kimi qeyrətli oğullar 30 il düşmən əsarətində olan müqəddəs Vətən torpaqlarına axıtdığı qanı ilə bir daha xalqımızın məniyyətini, kimliyini dünyaya bəlli etdilər.

1997-ci ildə Lerik rayonunun Veri-Əliabadi kəndində anadan olmuş Sadiq Rəhimov lap kiçik yaşlarında doğma Azərbaycana bağlanıb. Boy ata-ata mənfur düşmənin işğalçılıq hərəkətlərini heç cür vicdanına sığışdırı bilməyib. Odur ki, orta məktəbi bitirərək, ordu sıralarına gedib, cəbhə bölgəsində Vətəni hər şeydən üstün tutmaqla, ona ləyaqətlə xidmət edib. Və Qarabağımızın işğaldan azad olması naminə hər an yağı düşmənlə döyüşə can atıb.

Əsgərlikdən sonra evə döndən Sadiq heç vaxt rahatlıq tapmayıb. Axı, düşməndən alacağı öcü qalırdı. Odur ki, hər zaman həmin qisas gününü gözləyib. Nəhayət, 2020-ci ilin 27 sentyabrında arzuladığı məqam yetişib. Vətən müharibəsinin ilk günündə Sadiq digər qeyrətli oğullar kimi, silah götürərək, ön cəbhəyə gedib. İştirak etdiyi Füzuli və Xocavənd uğrunda ağır ölüm-dirim savaşlarında rəşadət nümunəsi göstərərək, erməni diğalarına ciddi itkilər yaşadıb. Döyüş meydanında yağıya qan qusdurmaqla yanaşı, özü də şəhidlik zirvəsinə ucalıb. Bununla da Vətəni canından artıq sevmə qəhrəman Sadiq könüllərə köç edərək əlçatmaz, ünyetməz bir ömür qazanıb.

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin hərbi qulluqçularının medallarla təltif edilməsi haqqında Prezident İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamlara əsasən Sadiq Rəhimov ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "Cəsur döyüşçü", Füzulinin, Xocavəndin və Şuşanın azadlığına görə medalları ilə təltif olunub.

Leriklilər Azərbaycanımızın qürur yeri olan zəfər şəhidi Sadiq Rəhimovun xatirəsini əziz tutmağı özlərinə müqəddəs borc bilir, həmişə onu böyük ehtiramla yada edirlər. Şəhidlik zirvəsinə ucalmasının dördüncü ildönümündə rayon rəsmiləri, ictimaiyyət nümayəndələri, kənd sakinləri və şəhidin ailə üzvləri ölümsüzlüyə qovuşan qəhrəmanın məzarına baş çəkdilər, ehtiram əlaməti olaraq önünə gül-çiçək dəstələri düzdülər. Bu zaman bildirildi ki, şəhid Sadiqin ömür yolu nə qədər qısa olsa da, gələcək nəsillərimiz üçün örnək olacaq bir tarix yazıb. Vətən, torpaq yolunda canından keçənlər heç vaxt ölmürlər.

Şəhid Samir Hüseynovun 30 yaşı qeyd olundu

44 günlük haqq savaşımızda yağıya qarşı döyüşərək qəhrəmancasına şəhidlik zirvəsinə ucalan minlərlə qeyrətli oğullarımızdan biri də Samir Hüseynovdur. Bu günlərdə Vətən sevdalısının 30 yaşı adına layiq qeyd olundu.

Samir Əlizadə oğlu Hüseynov 1994-ci il noyabrın 15-də Lerik rayonunun Vov kəndində anadan olub. Orta məktəbi bitirdikdən sonra, 2013-cü ilin yanvar ayında ordu sıralarına çağırılıb. Gəncədə yerləşən "N" sayılı hərbi hissədə Vətənin keşiyində durub. 2014-cü ilin iyul ayında hərbi xidmətini başa vurduqdan sonra Rusiyaya gedərək bir müddət orada işləyib. 2016-cı ildə könüllü olaraq yenidən orduya qayıdıb və Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin müddətindən artıq həqiqi hərbi xidmət qulluqçusu olaraq işləməyə başlayıb. Vətən müharibəsi zamanı qəhrəman Samir Hüseynov Cəbrayılın, Füzulinin, Zəngilanın, Xocavəndin, Qubadlının və Şuşanın azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə vuruşub. 2020-ci ildə noyabrın 10-u Şuşa istiqamətində erməni diğaların xeyli zabiti məhv edərək qeyri-bərabər savaşda şəhadətə qovuşub. Şərəfli ölümü ilə özünə ürəklərdə adidə ucalan Samir Hüseynov ölümündən sonra dövlət tərəfindən III dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni və "Vətən uğrunda", Şuşanın, Cəbrayılın, Xocavəndin, Füzulinin azadlığına görə medalları ilə təltif edilib.

Səhifəni hazırladı: Zəfər ORUCOĞLU

Şərəfli tariximizin qəhrəman oğlu

Fariz Zülfüqaradənin ad günü qeyd olundu

Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Vətən torpaqlarının işğaldan azad edilməsi uğrunda canından keçən müddətdən artıq xidmət edən hərbi qulluqçusu, şəhidi Fariz Fərhad oğlu Zülfüqaradə ünyetməz ulduzların sırasında gəlib ömrünün 32-ci ilinə çatdı.

Əlbəttə, nəsibi şəhidlik zirvəsi olanlar heç zaman ölmürlər. Onlar ürəklərdə yaşamaqla əbədi ulduzlu bir dünya qazanırlar.

Farizin doğum günündə də xeyli sayda adam onun boya-baş çatdığı halal ata ocağına gəlmişdi. Onlar ölümsüzlüyə qovuşan öz qəhrəman oğlunu böyük məhəbbətlə, ehtiramla yad etdilər. Çıxışlar zamanı Farizin Vətənə, doğma torpağına sonsuz sevgisindən, dostu sədaqətindən, qeyri-adi bacarıq və qabiliyyətindən qürurla söz açdılar. O da bildirildi ki, Fariz bu işıqlı dünyada az yaşadı, amma gələcək nəsillər üçün örnək olacaq bir tarix yazdı. Qərinələr keçəcək Fariz mənən qəlbblərdə yaşayacaq...

Lənkəran şəhərində anadan olan Fariz Zülfüqaradə bir müddət ailəsi ilə Rusiyada yaşayıb. Ürəyi

Azərbaycana sevdalanan, işğalçı düşməne qarşı barışmaz mövqe ortaya qoyan Fariz doğma şəhərinə qayıdıb. Yağıdan qisas almaq məqsədilə 2012-ci ildə ordu sıralarına yollanıb. Cəbhə bölgəsində Vətən qarşısından müqəddəs övladlıq borcunu yerinə yetirdiyi zaman son dərəcə mərd, cəsur və ağıllı bir gənc olaraq böyük nüfuz qazanıb. Ən əsası nifrət bəslədiyi düşməni döyüş meydanında əzməkdən ötrü hərbi təlimlərə həvəslə qatılıb və bütün sınaqlarda uğur qazanıb. Qəlbə də həmişə Qarabağı azad edib evə dönmək arzusu ilə dö-

yünüb.

Ordudan üzəgə tərxis olunan Fariz evdə qərar tutub, yerini səngərlərdə görüb. Bu, onun yenidən şanlı formanı geyinməsinə səbəb olub. Yəni 2015-ci ilin mart ayından müddətdən artıq xidmət edən hərbi qulluqçu qismində Vətənin keşiyində durub. İşğalçı diğalardan qisas alacağı gününü gözləməklə tankçı peşəsinə mükəmməl yiyələnib. Aprel döyüşlərində ürayindən keçənləri yağıya göstərə bilib. Diğaları biçib yerə tökməklə Lələ təpəyə üçrəngli qələbə bayrağımızı sancanların önündə gedib...

Azərbaycan xalqının tarixinə qeyrət, hünər səhifəsi kimi yazılan 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı Silahlı Qüvvələrin sərrast tankçısı olan Fariz Zülfüqaradə Füzuli, Zəngilan, Qubadlı uğrunda gedən döyüşlərdə düşmənin zirehli texnikalarını və atəş məntəqələrini darmadağın edib. Ağır müharibə meydanlarında qəhrəman tankçı 2 dəfə yaralanıb. Lakin savadından qalmaqayıb, hər dəfə də düşmənin üzərinə qartal tək şığıyıb.

Sonuncu döyüşünü oktyabr ayında Qubadlı rayonunda keçirib. 20 gün tankı düşmən tərəfindən hədəfə alınsa da, Fariz həmişə düşməne sarsıdıcı təbəllər endirib. Düşmən tərəfindən vurulan tankın yaralı heyətini xilas etsə də, o, öz həyatını canından artıq sevdiyi Vətənin azadlığı uğrunda qurban verib.

Fariz Zülfüqaradə Lənkəran şəhərində torpağa tapşırılıb. Canı, qanı bahasına şanlı tariximizi yazan qəhrəman döyüşçü dövlət tərəfindən ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "İgidliyə görə", Füzulinin və Qubadlının azadlığına görə medalları ilə təltif olunub.

Zəfər ORUCOĞLU

Vətəni canından çox sevanlar...

Elçin Zakir oğlu Ağayev 44 günlük haqq savaşımızda son damla qanına qədər yağıya qarşı vuruşaraq, Vətənin sədaqətli övladı kimi adını tarixin şərəfli səhifəsinə yazmağı bacarıb. Odur ki, Cəlilabad rayonunun Güneşli kəndində boya-baş çatan Elçin 27 yaşda bu dünyadan köçsə də, uğrunda şəhid olduğu Vətənin hər daşında, qayasında, ən əsası xalqının ürayindədir.

Doğma Azərbaycana sevgi lap kiçik vaxtlardan Elçinin ürayinə hakim kəsilib. Bu sevgi ilə böyüdüüyü üçün müstəqil həyata qədəm qoyanı tayyalaq Andranikin tövəmələrinin Qarabağa təcavüzünü məğrur vicdanına sığışdırı bilməyib. Və məqamında döyüş meydanında yağıdan qisas almaq məqsədilə gələcək həyatını hərbiyə bağlamaq istəyib.

2010-cu ildə Heydər Əliyev adına Ali məktəbə daxil olub. 2015-ci ildə təhsilini başa vurub və peşəkar hərbiçi olaraq Vətənin keşiyində durub. Qısa zaman keşiyində saf vicdanı, cəsarəti, vətənpərvərliyi onu əsgərlərin, zabitlərin sevimlisinə çevirib. Əsgərləri öz komandirindən Vətəni necə sevməyi, doğma torpağı necə qorumağı öyrəniblər.

Bir ildən sonra Elçin öz xahişi ilə cəbhə bölgəsinə gedib, yağı düşmənlə qarşı-qarşıya dayanıb. Əzəli yurd yerimiz Qarabağın azadlığı naminə

polad sinəsini ona sipər etməyə hazır olub. 4 il burada bölmə komandir vəzifəsini şərəflə yerinə yetirib. Özündən böyük komandirlərin bütün tapşırığını qeyd-şərtsiz, məsuliyyətlə, operativ və dəqiqliklə görüb. Erməni diğalarını məhv edib Şuşada olmaq istəyi ilə ürayi döyünüb. Elə bütün bunlara görə keçdiyi təlimlərdən ən yaxşı döyüş hazırlığı qazanıb. Mükəmməl hərbiçi kimi düşmən üzərinə gedib ondan qisas alacağı məqamı gözləyib.

Nəhayət, 2020-ci il 27 sentyabrda hər bir qeyrətli Azərbaycan oğlunun arzuladığı gün gəlib. Qəlbə yurd məhəbbəti, əlində silah kapitan Elçin Ağayev odlu-alovlu səngərdə düşməne meydan oxuyub. Taliş kəndinin,

Suqovuşanın və Laçının azad olunması uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrəmancasına vuruşub. İgid kapitan səngərdən-səngərə addımlayıb, hər qələbə qazananda ürayinə yeni təpər, qollarına qeyri-adı güc gəlib. Vətənə olan ilahi məhəbbəti neçə-neçə ağır ölüm-dirim savaşında sübut edən Elçin oktyabrın 6-da Suqovuşanda diğalara qan qusdurub ürayincə qisas aldıqdan sonra şəhid olub. Canını Vətəninə fəda etməklə xalqın qəlbində yənilən dünyaya gələn kapitan Elçin Ağayevin qəhrəmanlığı dövlət tərəfindən "İgidliyə görə", "Vətən uğrunda", Laçının və Suqovuşanın azadlığına görə medalları ilə təltif edilib.

Şəhidin atası Zakir kişi deyir: - Təkcə mən yox, bütün Azərbaycan xalqı oğlumla qürur duyur. O, Vətəni çox sevirdi, hətta onun yolunda ölməyi şərəf sayırdı.

Arzusuna çatdı. Axıtdığı qan 30 il əsir düşən Qarabağımızda üçrəngli qələbə bayrağına döndü. Getməyi tez və şərəfli oldu. 3 körpəsi - oğlu Zakir, Nigar və üzünü görmədiyi körpə balası Şuşa bizlərə əmanət qaldı. Övladları ilə bağlı arzuları çox idi. Sonuncu dəfə evdən çıxanda mənim adıma daşıyan övladına - oğluna sarılaraq deyib ki, evin kişisi sən sən artıq. Ən çox ürayi Şuşanın azadlığı ilə döyünürdü. Biz də oğlum şəhid olandan 58 gün sonra dünyaya gələn qızına Şuşa adını verdik...

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi

Noyabrın 12-də Bakıda BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29) Liderlər Sammitinin açılış mərasimi keçirildi. Xatırladaq ki, ötən ilin dekabrında təxminən 200 ölkənin yekdil qərarı ilə COP29-a Azərbaycana ev sahibliyi etməsi haqda razılıq əldə edilmişdi. Bakı son iki həftə ərzində "dünyanın mərkəzi" oldu və şəhər təqribən 70-80 min xarici qonağı qarşıladı.

Azərbaycan indiyədək bir çox beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi edib və onların öhdəsindən layiqincə gəlib. Lakin Prezident İlham Əliyevin də dediyi kimi, COP29 bu vaxta qədər keçirilmiş tədbirlərlə müqayisəyə gəlmir.

Xatırladaq ki, COP BMT İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyası insanın iqlim sistemə təhlükəli müdaxiləsinin qarşısını almaq məqsədilə 1992-ci ilin iyununda Rio-de-Janeyro şəhərində keçirilmiş Yer Sammitində imzalanmış sənəddir. COP (Conference of Parties) abreviaturunun ingilis dilindən tərcüməsi Tərəflər Konfransı deməkdir. COP-un ilk tədbiri 1995-ci ilin martında Berlində baş tutub, katibliyi Bonn şəhərində yerləşir.

COP29 konfransına ev sahibliyini Azərbaycan üçün 2024-cü ilin ən mühüm hadisəsi və ölkənin yaşıllıq iqtisadiyyata keçid strategiyasının məntiqi davamı kimi qiymətləndirmək olar. Bu missiyaya uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2024-cü il Azərbaycanda "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edilib.

İqlim dəyişiklikləri haqqında "Hürriyyət"ə danışan ekoloq Qorxmaz İbrahimli bildirir ki, bununla bağlı məsələlər indi-indi gündəmə gəlir: "Yeni ötən əsrin 70-ci illərinin sonuna qədər çevrələrin səsini demək olar ki, duyurdular. 1979-cu ildən başlayaraq, bu işlər Braziliyada, Almaniya və s. ölkələrdə davam etdi. Bilir ki, Almaniya COP-un baş qərargahına çevrilib. Bu ölkələr iqlim dəyişikliklər iməsələsinə yatırım etməyə başladılar.

Əlbəttə, belə demək olar ki, global dəyişikliklər indi baş verməyib. Yer kürəsi yarandığı gündən bu dəyişikliklər baş verir. Yer kürəsində baş verən dəyişikliklər, məsələn, ildırım çaxması, vulkanlar, meşə yanğınları, daşqınlar, sellər, zəlzələlər məhz təbii iqlim dəyişikliyinə səbəb olan hadisələrdir. Düşünək ki, gündə 500 min ildırım çaxan yer kürəsində nələr baş verir? Xüsusilə tuncun, dəmi-

"Tanrıdan Xəzər boyda "hədiyyəmiz" var, lakin onu kanalizasiya yeri kimi görürük"

Ekoloq Qorxmaz İbrahimli: "Bakı, Sumqayıt şəhərləri boşaldılıb, əhəlinin müəyyən hissəsi regionlara yerləşdirilməlidir"

rin kəşfindən sonra atmosferdə metan qazının çəkisi artmağa başladı. Metan qazının atmosferdə artması ilə bağlı havanın isinməsi ehtimal olunur. Bu gün də atmosferdəki qazların tərkibinə baxsaq, görürük ki, o qədər də dəyişiklik olmayıb. Dəyişikliklər daha çox insanların metan qazını havaya buraxması nəticəsində oldu. Yəni istixana qazlarının, mühərirlərin, nüvə silahlarının sınaqdan keçirilməsi, atom bombasının partlaması və s. bizim böyük gördüyümüz kiçik dünyanın məhvə doğru gətməsinə səbəb oldu.

İqlim dəyişiklikləri yer üzündə 300 ildir hərərət götürməyə başlayıb. Bilirik ki, 200 ilə yaxındır havanın hərərəti dəyişib. 20-ci əsrdə baş vermiş İkinci Dünya Mühəribəsi, küresel qəzalar havanın hə-

Əlbəttə, belə demək olar ki, global dəyişikliklər indi baş verməyib. Yer kürəsi yarandığı gündən bu dəyişikliklər baş verir. Yer kürəsində baş verən dəyişikliklər, məsələn, ildırım çaxması, vulkanlar, meşə yanğınları, daşqınlar, sellər, zəlzələlər məhz təbii iqlim dəyişikliyinə səbəb olan hadisələrdir. Düşünək ki, gündə 500 min ildırım çaxan yer kürəsində nələr baş verir? Xüsusilə tuncun, dəmirin kəşfindən sonra atmosferdə metan qazının çəkisi artmağa başladı. Metan qazının atmosferdə artması ilə bağlı havanın isinməsi ehtimal olunur...

rərətini dəyişdi. Sonra kömürün istifadəsi uzun illərdir metallurgiya sahəsində, metaləritmədə, neqliyyatda, gəmilərdə yüz illərdir istifadə olunub. Nəticəsi də bugün göz qabağındadır".

Ekoloq qeyd edir ki, bu vəziyyətdən çıxmaq üçün ekologiya qorunmalıdır: "Çevrəni qorumaq hər bir sakinin borcudur. Amma bunu nə dərəcədə anlayırıq, onu demək biraz çətindir.

COP 29, adından göründüyü kimi, 29-cu konfrans idi. COP 29 konfransının Azərbaycanda keçirilməsi Azərbaycanın tanınması baxımından hər birimizi məmnun

edən hadisə oldu. Yer kürəsində kimsə global istiləşmə ilə bağlı nəse edirsə, buna sevinmək lazımdır. O cümlədən, COP 29-un Bakıda keçirilməsi də böyük bir hadisə idi və bunu alqışlamaq lazımdır.

Global istiləşmənin önü alınmalıdır. 2030-cu ilə qədər 1,5 dərəcə aşağı salınmalı olan istilik, əksinə, bu il 1,3 dərəcə yüksəldi. Bu baxımdan, heç də durum yaxşı deyil.

Əlbəttə, COP 29 nəticəsində dünyadakı ekoloji tarazlıq düzəlməyəcək, havanın istiləşməsinin qarşısı alınmayacaq, amma bu, istər maddi, istər mənəvi, istər də maarifləndirmə baxımından çox önəmli bir addım oldu. Ümid edi-

Bakının içərisində parklar, yaşıllıqlar gecə ilə məhv edildi, betonlaşdırıldı. Betonlaşma istiliyin birinci səbəbidir. Bu məsələlər, Bakı kimi səhra şəhərində yaşıllıqları qırmaq özü bir cinayətdir. Bakının dağlıq ərazilərini darmadağın etdik. Oranın flora və faunasını məhv etdik. Orada yaşayan endemik heyvan növləri itib getdi, heç kimin də vecinə olmadı. Biraz çevrə duyarlılığı olmadığından, bu hadisələr baş verdi".

Qorxmaz İbrahimli vurğulayır ki, meşələrin qırılması faktı da diqqətdən qaçmamalıdır: "Birinci növbədə bölgələrdə qazlaşdırma olmalıdır. Meşələr təkcə qazdan istifadə edilməsinə görə qırılmaz, eyni za-

məli, ətraf yaşıllaşdırılmalıdır. Bunun üçün də könüllülük təbliğ olunmalıdır. Biz Masallının, Şamaxının, İsmayılının meşələrindən torpağı yığıb, zəbt etdiyimiz torpaq sahələrinə səprik ki, münbit torpaqlarımız olsun. Halbuki ekologiyaya ciddi zərər veririk. İllərdir Bakıya maşın-maşın, "Kamaz"- "Kamaz" torpaq daşınır. Bunu görmürük mü? Görürük. Amma biganəlik nəticəsində o məmurun vicdansızca söküb gətirdiyi torpaqdan istifadə etməsinə göz yumuruq. Halbuki, bir santimetr torpağın yaranmasına 100 il vaxt lazımdır. Söküb gətirirlər. Tanrının bizə verdiyi həmin torpaqları məhv edirik. Nəticədə nə baş verir? O

torpaqlar səhrələşir. Günəşdən gələn enerji meşə olmadığına görə torpağa udulur və yerdə qalır, geri dönmür. Nəticədə torpağın hərərəti yüksəlir, atmosferin üst qatı isinir. Bu işə buxarlanmanı artırır və səhrələşmənin, çölləşmənin yaranmasına səbəb olur. Bunlar hamısı mütləq şəkildə təhsillə, maarifləndirmə ilə ortadan qaldırılmalıdır.

İnanıram ki, bu ekoloji problemləri aradan qaldırmaq mümkündür. Addım atmağa iradə lazımdır. Təkcə cərimələr tətbiq etməklə deyil, eyni zamanda belə şeylər təşviq olunmalıdır. Könüllülük təşviq olunmalıdır. Bakı, Sumqayıt şəhərləri qorunmalıdır. Bu şəhərlər boşaldılıb, əhəlinin müəyyən hissəsi regionlara yerləşdirilməlidir. Televiziya, şou proqramları ilə deyil, çevrəsəl qoruma ilə insan ömrünü rahat, fərhədən işlər görmək lazımdır. Bu da könüllülük və maarifləndirmə ilə mümkündür".

Ekoloq deyir ki, ekologiya və ətraf mühitin qorunması mədəniyyət məsələsidir: "Bizim Xəzər dənizi boyda, necə deyirlər, Tanrı hədiyyəmiz var. Lakin biz onu kanalizasiya yeri kimi görürük. Halbuki o bizim sağlq yeri bizdir, qida mənbəyimizdir, bioloji müxtəlifliyin mənbəyidir. Orada müxtəlif çeşiddə balıq növləri, heyvanlar, quşlar yaşayır. Dənizin şəfa verən yosunları var. Biz bunları bilmirik. Onların məhv olunması üçün əlimizdən gələni edirik.

Vətəndaşların üzərinə öhdəlik qoymaq asan məsələdir. Necə ki, vətəndaşa cərimə tətbiq edirlər. Yere zibil atan kimi cərimə yazırlar. Bununla iş olmur. Birinci növbədə məktəblərdə təbliğat aparılmalı, uşaqlara öyrədilməlidir. Qeyri-hökumət təşkilatları siyasi iradədən asılı olmamalıdır".

Aynurə İSMAYIL

II Qarabağ müharibəsi qazisi, Şabran rayonu, Çölquşçu kəndində yaşayan Şərifov Elmar Vüqar oğlu tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Saytımız vasitəsilə Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya müraciət edən şikayətçinin müraciətini olduğu kimi dərc edirik:

"Hörmətli Mehriban xanım!

Hər bir Azərbaycan vətəndaşı kimi mən də Sizə humanizm və xeyirxahlıq mücəssəməsi, mədəniyyətimizin və milli-mənəvi dəyərlərimizin hamısı kimi dərin hörmət və ehtiramla yanaşır, Sizi hər bir vətən müharibəsi veteranı və qazisinin himayədarı bilir, Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin adını daşıyan Fondu isə ümid qapısı hesab edirik. Ona görə də vətən müharibəsi qazisi kimi məruz qaldığım məmur özbaşınalığı və silsilə qanunsuzluqlardan Sizə pənah gətirmişəm.

İlk növbədə haqq-ədalət naminə qeyd edirəm ki, ideya müəllifi olduğunuz "DOST" konsepsiyasının imkanları daxilində Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən vətən müharibəsi qazilərinin məşğulluğu, maddi-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması, reabilitasiyası istiqamətində böyük işlər görülsə də məsuliyyət, vətənpərvərlik, dövlətçilik, milli-mənəvi dəyərlər, təəssübkeşlik hissləri olmayan, işlədiyi quruma təsadüf nəticəsində "paraşütlə", hansısa həmyerlilərinin himayəsi ilə "düşmüş" təsadüfi məmurların harınlığı və özbaşınalığı görülməmiş, əldə edilən nailiyyətlərə kölgə salır.

Belə ki, mən Şərifov Elmar Vüqar oğlu 6 ildən artıq Silahlı Qüvvələrimizin tərkibində (DQ) MAXE (Müddətdən artıq hərbi qulluqçu) kimi qüsursuz hərbi xidmət etmiş, Müzəffər Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi altında qalib ordumuzun tərkibində Füzulinin, Cəbrayılın, Hadrutun və Şuşanın azad olunması uğrunda gedən döyüşlərdə iştirak etmiş, yaralanmış, rəşadətli döyüş yolu keçmiş hərbiçiyəm.

Şuşadan ordu sıralarından tərxis olunduqdan sonra mülki həyatda ailəmi dolandırmaq və halal zəhmətimlə dolanışığımı təmin etmək üçün Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Əmək Bazarı və Sosial Müdafiə Məsələləri üzrə Milli Observatoriyada idarənin sürücüsü kimi əmək fəaliyyətinə başladım. İşə başlayarkən işlə təmin olunmağıma sevinsem də bu sevincim uzun çəkmədi və "qara günlər"imin məhz bundan sonra başladığını anladım.

Açıq, müharibədə döyüşərkən, elə bilirdim ki, dövlətimizin və xalqımızın düşmənləri tək cəbhənin o tərəfində, önümüzdəki erməni separatçılarıdır. Lakin bu qurumda işə başladıqdan son-

Qarabağ qazisindən Birinci vitse-prezidentə şok müraciət

"Cəbhənin o tərəfindəki düşməni məhv etsək də, Bakıdakı düşmənlərimizə əsir düşdük"

ra anladım ki, xalqımızın əsl və ən məkrli düşmənləri elə arxa cəbhədə, mülki həyatda imiş. Biz açıq döyüşlərdə erməni daşnaklarına əsir düşmək ehtimalını nəzərə alaraq son gülləmizi özümüz üçün saxlayırdıq, amma əfsuslar olsun ki, Bakının mərkəzində bur-

tismar etmişdi. Bütün bunlar nəinki iş günlərində, həftəsonu, qeyri-şünlrlərdə də davam edirdi. Yuxu rejimim və sağlamlığım o qədər pozulmuşdu ki, bir şənbə günü məhz onun tapşırığı ilə, yəni də onun şəxsi işlərini icra etmək üçün gedəndə 20 Yanvar

başqa haralarasa aparmalı olur, üzəndənəqlərə bir gecədə səxavətlə yüzlərlə manat xərcləyən H.Abbasov mənə 4-5 manat taksi pulumu belə ödəmirdi.

Təbii ki, bütün bunları H.Abbasov Milli Observatoriyanın Antimillli İdarə Heyətinin sədri Səfərli Elnur Novruz oğlunun, onun himayəçisi və həmyerlisi, uşaqıq dostu Nazirliyin Strateji planlaşdırma şöbəsinin müdiri müavini Rəşad Zəlovun, həmçinin həmin şöbənin keçmiş müdiri, yenə də sonuncularla eyni regiondan olan Əliyev Sadiq Cabir oğlunun himayəsi ilə edirdi. Elnur Səfərli heç bir elmi dərəcəsi, elmi nailiyyəti, müvafiq sahədə birçə səhifə nəinki elmi əsəri, heç mütaliəsi belə olmadan sonuncunun bizə məlum olmayan motivlə himayəsi ilə (hər halda "qara qaşına" görə yox) sosial sahədə beyin mərkəzinin, elmi mərkəzin İdarə Heyətinin sədri vəzifəsinə "paraşütlə" "düşmüşdü".

Təbii ki, avtoqəzadan sonra, üstəlik də qeyri-şünlrlərdəki radarlara görə DYP-dən qeyri-şünlrlərdə və qeyri-şünlrlərdə saatlarında idarənin qarajında olmalı olan avtomobillərə görə inzibati xəta protokolları idarəyə daxil olduqca bütün bu əməllərin üstü açılmağa başlayanda, Həsəl Abbasovun təklifi ilə Elnur Səfərli mənə şahid saxlamamaq və iz itirmək üçün qanunsuz olaraq işdən çıxardı. Mənimlə kifayətlənməyən bu "cütllük" mənimlə ünsiyyəti olan bütün əməkdaşları müxtəlif bəhanələrlə işdən uzaqlaşdırmağa başladı (Bu proses hal-hazırda

davam edir).

Aylardır ki, işsiz, qazancsız, himayə etməli olduğum valideynimin himayəsində çıxılmaz vəziyyətdə yaşamaqdayam. Məruz qaldığım bu istismar, haqsızlıq və qanunsuzluqlar nəticəsində həyata, yaşamağa bütün ümidlərimi itirmişəm. Artıq başa düşmüşəm ki, uğrunda canımı, qanımı fəda etməyə hazır olduğum, dəfələrlə ön cəbhədə ölümə üz-üzə gəldiyim bu vətən sən demə bizim yox, Həsəl Abbasov, Elnur Səfərli kimilərin imiş, onlar bu vətəndə ağa, biz isə kölə imişik.

Başla düşürəm ki, əslən, vaxtilə ərazisi işğal altında olmuş rayonlarımızdan birindən olmasına baxmayaraq, düşməni tapdağı altında qalmış ata-babalarının uyuduğu torpaqları qorumaq bir yana, adicə vətən qarşısında 1 illik icbari hərbi xidmətini belə etməkdən yayınmış, "dezertir" Elnur Səfərli hardan biləcəkdə oddan-alovdan keçmiş, həyatını təhlükəyə atmış bir vətən fədasinin, müharibə veteranının dəyərini?

Görün, bir məmurun qudurganlılığına, harınlığına və acgözlüyünə baxın ki, aylarla işçini, özü də müharibə veteranını onun maddi vəziyyətinin ağır olmasından və işə möhtac olmasından sui-istifadə edib aylarla gec-gündüz şəxsi keyfin, zövqün və əyləşmə həyatı üçün istifadə edəsən, bununla yanaşı, dövlətin avtomobilini, yanacağı bu məqsədlə istismar edəsən və bütün bunlar işə olunarkən özünü "sudan quru çıxarmaq" üçün bir vətəndaşın çörəyinə, iş yerinə bais olasan. Əfsuslar olsun ki, adicəkilən məmurlar öz himayədarları tərəfindən himayə olunur, onların qanunsuz əməlləri ört basdır edilir, etdiyim şikayətlərə və müraciətlərimə formal yanaşılır.

Hörmətli Mehriban xanım,

Səmimi olaraq etiraf edirəm ki, hal-hazırda işsizlik, yoxsulluq, imkansızlıq nəticəsində nə ailəmə-uşağıma atalıq, nə valideynlərimə övladlıq edə bilmirəm, əksinə onların əlinə baxmaq məcburiyyətində qalmışam. Hal-hazırda intihar etməkdən başqa çıxış yolum qalmayıb. Yeganə ümidim Sizdədir.

Sizdən bir keçmiş hərbi qulluqçu, bir müharibə veteranı, bir vətəndaş kimi xahiş edirəm ki, şikayətimdə göstərilən halları şəxsi nəzarətinizə götürəsiniz və mənim işə bərpa olunmağıma, işlə təmin edilməyimə köməklik göstərəsiniz".

"Hürriyyət"

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Tarix üzrə fəlsəfə doktoru Hacı Nərimanoğlunun mətbuatda dərc olunan “Türk dili və əlifbası Türk Dövlətləri Birliyinin ortaq dili, əlifbası olaraq qəbul edilməlidir”, başlıqlı məqaləsi məni bir daha ümumtürk ədəbi dilinin yaradılmasının zəruriliyi, onun hansı əsaslar və qaydada formalaşdırılması məsələsinə qayıdaraq, adıçəkilən məqalədə irəli sürülən fikirlərə münasibəti bildirməyimi zəruri etdi. Müəllif bu məsələnin həll edilməsi haqqında hökm formasında başlıqda ifadə edilmiş fikrinin səbəbini qısa izah etdikdən sonra, bu variantın qəbul edilməsini zəruri səbəblər qismində müxtəlif amilləri sadalayaraq fikrini əsaslandırmağa çalışır.

Müəllif yazır: - «Anadolu türklərinin dili, əlifbası Türk Dövlətləri Birliyi, bütün dünya türkləri üçün ortaq dil və əlifba olmalıdır! Problemin yeganə mümkün həlli budur, əks halda Azərbaycan-Türkiyə nümunəsində olduğu kimi, bir neçə hərf, səs üstündə müzakirələr, baxışlar, yanaşmalar, lüzumsuz toplantılar illərlə uzanacaq».

Dilçi alimlərin ən böyük səhvi, zənnimcə, məhz məsələyə yanaşmadır. Belə ki, bu günə qədər dilçi alimlərin görüşlərində müzakirə obyektinə məhz hərfələri, səslərin üzərində qurulan baxışların diskussiyasından ibarət olduğundan, indiyə qədər az-çox əhəmiyyətli heç bir nəticə əldə edilməmişdir.

Bu günlərdə elektron KİV-lərdə 34 hərfdən ibarət ortaq türk əlifbasının qəbul edilməsi və bir neçə il sonra onun tətbiq ediləcəyi barədə böyük sevincə məlumat yayıldı. Bu əlifbanın tədris və tətbiq edəcəyi halda belə, ləhcə və şivələri kənara qoyduqdan sonra, dünyada mövcud 28 türk dialektin hər birində başqa türk dili daşıyıcılarının başa düşməyəcəyi xeyli türk sözləri var. Təbii ki, onların hər birinin özünəməxsus yazı qaydaları da mövcuddur.

Ümumi ortaq əlifba hər bir türkə digər türk dialektində olan sözü oxumağa imkan versə də, o, onun mənasını başa düşməyəcək. Ən yaxşı halda onun mənasını hər kəs özü dərk etdiyi kimi yozacaq. Məhz bu səbəbdən, 28 türk dili dialektinin daşıyıcıları nəinki akademik səviyyədə dil bilgisi tələb edən ən müxtəlif elmi, texniki, texnoloji, ictimai sahələrdə, hətta adi məişət səviyyəsində inteqrasiyası çox böyük problemlərlə qarşılaşacaq. Bu baxımdan, hazırda ümumtürk əlifbasının qəbul edilməsi nəticə etibarilə sifirə bərabərdir. Çünki hər hansı bir əlifba eyni mənə yükü daşıyan sözlərin vahid yazı qaydaları çərçivəsində ifadə edilməsini təmin edən texniki vasitədir. Yeni əvvəl 28 türk dialektində mövcud olub, eyni mənə, yaxud müxtəlif mənə daşıyan sözlərin hamısı daşdığı mənə yükünə uyğun olaraq ayrı-ayrı qruplarda toplanaraq, eyni mənə yükü daşı-

rumda olur. Bu baxımdan, bütün 28 türk dialektinin hamısı bir qədər aşağı-yuxarı, qismən assimilyasiya edilmiş durumdadır.

1936-cı ildə Kremlin göstərişi ilə Azərbaycan ədəbi dili yaradılıb, tətbiq edildikdən bu günə qədər təkcə Azərbaycanda ən azı yüzlərlə xas türk sözləri bu ədəbi dilə daxil edilməyərək, kənarda qalıb. Nəticədə dövriyyədən çıxıb, yaddaşlardan silinərək unudulub. Bu üsulla süni olaraq kasadlaşdırılan Azərbaycan türkcəsinə yad sözlər daxil edilməklə, həmin dərəcə özünün türk mənliyinə yadlaşdırılıb.

Hazırda müstəqil olan digər dörd türk respublikası, xüsusilə müstəqil olmayan çoxsaylı türk toplumlarında bu vəziyyət dəfələrlə ağır durumdadır. Əgər onların hamısında olan xalis türk sözləri bir yerə toplanıb, Türkiyə türkcəsində olan xalis türk sözləri də əlavə olunmaqla, ümumtürk ədəbi dili yaradılsaydı, bu dil həm söz

Yenə də ümumtürk ədəbi dilimiz haqqında

yan müxtəlif sözləri həmin mənənin müxtəlif durumlarına, hallarına şamil etməklə, on minlərlə və daha çox müddətdə təkamül nəticəsində yaranmış bir türk sözünü itirmədən belə, bu sözləri ifadə edə bilən əlifba və yazı qaydaları müəyyən etməklə xalis türk sözlərindən ibarət zəngin ümumtürk ədəbi dili yaratmaq olar.

Müəllif sonra yazır: «Dil, əlifba, tərəqqi, gelişmenin müasir hədəflərə, dövrün çağırışlarına cavab verən zənginliyin simvolu, aynası olmalıdır». Hacı Nərimanoğlu bu fikrində tamamilə haqlıdır. Lakin o, dili ancaq tərəqqinin simvolu, aynası kimi görür. Hansı ki, dil məzmun etibarilə zəngin, tətbiq sahələri qədər daim inkişaf edən, onun daşıyıcılarının sayı qədər böyük olur. Bundan başqa, dilin ilkin əsas funksiyası onun daşıyıcılarını vahid, monolit millət olaraq birləşdirməsidir. Çünki hər hansı bir insan qrupu millət olmadan onun nə milli gelişməsindən, nə də millətin mövcudluğundan söhbət gedə bilməz.

Sonra müəllif Türkiyə əhalisinin 85 milyon nəfər olduğunu, 1000-dək KİV-in, müasir maddi-texniki bazası olan təhsil müəssisələrinin, dünyanın başqa ölkədən gələn gənclərinə təhsil müəssisələrinin açıq olması, türk-islam ölkələrində Türkiyə seriallarının izlənilməsi, film və oxu materiallarının çox və keyfiyyətli olması, cümhuriyyətçilik ideyaları, hərbi sənaye, maliyyə-bank sistemi, oturuşmuş demokratik quruluşu, azad, sərbəst seçki sistemi, nəhayət Böyük İyirmiliyin üzvü olmasını Türkiyə türkcəsini bütün türklərin rəsmi dili kimi qəbul etməsi üçün əsas, və bunu Türkiyənin HAQQI kimi irəli sürür. Müəllif bunlara əlavə olaraq 15 milyondan artıq əhalisi olan İstanbulun 150 ildən çox türk dilində danışanların baş köndinə çevril-

məsni, dünyanın müxtəlif ölkələrindən gələn gənclərin bir-birilə sərbəst ünsiyyət qurduğuna şahidlik edir.

Bu günə mövcud olan müstəqil türk dövlətləri arasında Türkiyənin müəllifin sadaladığı xüsusiyyətlərinin olduğu həqiqətdir. Lakin bunların heç biri Türkiyə türkcəsinin dünya Türklərinin, nə də TDT-in vahid dili olaraq qəbul edilməli olduğuna əsas vermir. Türkiyənin 85 milyon türk əhalisi, 789,562 km2 ərazisi varsa, Azərbaycanın 10 milyon əhalisi, 86,000 km2 ərazisi, Qırğızistanın 6 milyondan çox əhalisi və 199.951 km2 ərazisi, Türkmənistanın 6 milyon əhalisi, 491.210 km2 ərazisi, Özbəkistanın 34 milyon əhalisi, 447,400 km2 ərazisi, Qazaxıstanın 2.724.90 km2 ərazisi, 19 milyon əhalisi olmaqla, ancaq bu beş müstəqil türk dövlətinin ümumilikdə 75 milyon əhalisi, 3.949.461 km2 ərazisi mövcuddur. Bundan başqa, Rusiyada 70 milyon,

İran adlanan Qacar yurdunda 62,2 milyon türkdən əlavə, Çində, İraqda, Suriyada, Hindistanda və s. onlarla milyon türk mövcuddur. Bunlar bütövlükdə 350 milyon civarında türk deməkdir. Hər türk toplumunda da çoxlu sayda Türkiyə türkcəsində olmayan xas türk sözləri var. Türkiyə türkcəsində isə, başqa türk dili dialektlərində olduğu kimi, xeyli sayda ərəb, fars, rus, incilis, fransız və s. dillərdən türk dilinə min ildən çox bir dövrdə, məqsədli şəkildə bütün türk dialektlərinə yeridilmiş yad millətlərə məxsus olan sözlər var.

“Assimilyasiya” anlayışı bir insanın dilinin başqa dillə əvəzlənməsidir. Yəni bu zaman insan bir milli mənlikdən, milli mövcudluqdan başqa milli mənliyə transfer edilmiş olur. Hər hansı bir millətin dilində nə qədər yad milli sözlər varsa, həmin millətin nümayəndələri öz dilində olan yad sözlər nisbətində assimilyasiya edilmiş du-

fundu, həm ifadə tərzində və s. baxımından bu günkü Türkiyə türkcəsindən ən azı üç dəfə zəngin dil olmuş olar.

Hacı Nərimanoğlu Türkiyə türkcəsində 122,423 söz, Azərbaycan türkcəsində isə 90.400 söz olduğunu göstərməklə Türkiyə türkcəsinin daha zəngin söz fonduna və fikrin ifadə imkanına malik olduğunu deyir. Bəs Azərbaycan və bütün digər türk dialektlərində olub, Türkiyə türkcəsində olmayan sözləri, eləcə də 1936-cı ildə Kremlin göstərişi ilə Azərbaycan, Özbək, Türkmən, Qazax, Qırğız ədəbi dilləri yaradılarkən bu dilləri yolub, “keçəl qaza” döndərərək, onlarda olub, ədəbi dillərə salınmayan və Türkiyə türkcəsində olmayan on minlərlə xalis türk sözlərini əbədi itirib, onların yerini yad sözlərlə doldurmaqmi?

(Ardı var)

Şapur QASIMI

Mən az qala unutmuşdum ki, şair Vahid Əzizin... yaşı gəlir bizə tərəf. Bu qənaəti o cür saymasın oxucu ki, laqeydliyimdir, yaxud zamanın gər-dişinin diqtəsidir, əsla! O qənaətdir: Vahidlə gənclik dostu, yaradıcılığının daimi izləyicisi, ən kövrək çağları-mın həmsöhbət adamı kimi haqqım çatır. Və bir də mə-nim nəzərimdə Vahid Əziz ilk tanışlıq ilimin (1969) gö-rünüşündədir, elə dəyişmə-mişdir. O, heç vaxt mənim üçün dəyişməyəcək, poezi-yası qədər ucada dayana-caq, baxmayaraq yaşca on-dan üç - dörd il böyüyəm. Bu sözlərimi məqaləmin fa-bulası hesab edin. Çün, Va-hid Əziz şeiri ilahinin payı-dır və unutmayaq ki, Vahid Əziz səviyyəsində elə də çox şairimiz yoxdur.

Allahverdi Eminov

(Əvvəli ötən sayımızda)

Poeziyamız da dünya poetik standartlara integrasiya olmaqla (bunu ifratlaşdırmaq milli şeirə xəyanətdir), poetik idealı özü üçün mütləqləşdirir, xalqi poeziyaya sadıqlaşır və mənəvi - sosial ahəngin - harmoniyanın bədii inikasına çalışır, şeirin təbii qanunlarından kənara çıxmır. Buna o mənada ehtiyac qalmır ki, şairin fikir təzəliyi, obraz yeniliyi, lirik ovqatı, tərənnüm xırda-lıqları ondan qaçmır.

İnsan amili Vahid Əzizin poeziyasında hər mərhələdə boy atır, amma şeir tənqidçilərimiz tərəfindən yada düşmür. Bu subyektivlik heç vaxt onu kədərləndirmir, qısqıncılıq hissi doğurmur. Vahidi yaxından başa düşən bir adam kimi, onun psixoloji üstünlüyü ondadır, poeziyasına arxayınçılığı güclüdür. Elə ovqat qarşısına çıxıb, 3-5 il əslində şeir yazmamışdır. Lakin söhbətlərimdə hiss etmişəm ki, poetik informasiyalar doğulur, yaxşı mənada metaztas verir, bədii təxəyyülünü əsarətinə alır. Sanki onu məhkəməyə çəkir və hansı cəzanı verəcəyini xatırladır. Proqnozumu özünü doğruldur və il ərzində onlarla dəyərli şeirlər işıq üzünə görünür. Qənaətimə statistik yanaşma kimi baxmağa ehtiyac yoxdur, cəmiyyətimizdə insana verilən qiymətin dəyəri və dəyər-sizliyi, öz məhərinə çıxması, mistik xoşbəxtliyin fəthiştirilməsi və sair proseslərə fəal bədii münasibəti qabarıqdır. Və bütövlük-də mənəvi - psixoloji davranış stixiyası Və-tən məfhumunu bütöv şəkildə görmək arzu-sunu ifadə edir:

Səni atmaq olmur, nə dərdsən, Vətən?
Şahların, ya özün namərd-sən, Vətən?
Sən də mənim kimi sevir-sən, Vətən!
Nifrətin sevdalı, ərkim davalı.

Xalq Şairi Vahid Əziz poeziyası haqqında bir neçə söz

("Tanıdığım şairlər" silsiləsindən)

Mən hansısa yazımda işlətdiyim (təkrar başa düşülməsin) - hansısa mənbəyə istinadən dediyim formuləni xatırlamalı oldum: fərdi taleləri inkar edən kosmik harmoniya qənaətbəxş deyil - rəşadətli fikrin sərhəddini pozan bədii obrazlı poetik deyim, tərənnüm çaları insan qismətinin xoşbəxt dəyərinin itirilməsini özündə ehtiva eləyən estetik ümumiləşdirməyə zəmanət verir. Vahid Əziz yaşadığı əzabları, haqsızlıqların ağrısını içəri-sində boğmağı bacarmadığı üçün şeirin predmetinə çevirir və belə halda yüngülləşir. Sanki hayqırır, səsinin tonunu saxlaya bilmir. "Dağ kəndinin faciəsi", "Xlor satıram", "Qeybdən dəvəlik buyrulub mənə" və s. şeirlərdə görünənlər ürəyə səssizcə toxunan və azca sonra məcrasına sığışmayan "sos" a bənzəyir.

Min yol dedim, dağ kəndləri dolmur, boşalır!
Bu nisgili Bəxtiyar da, nəbi də görüb.
Dağ kəndində neçə qulaq, neçə baş qalır?
"Ağ saray"dan görən varsa, nə gündə görüb?
Nə ya:
Hayıf bu milləti, dedi - bit basır,
Müxənnəslər sökülür, yurdu küt basır.
İtin ayağını, - dedim, - it basır!
Dedi, - hər köpəyin qanı pis deyil...

Vahid Əziz üzünü məninə tutub fəryad-ların exosunda çapalayan səsləri eşidir. Və qəribə paradoks qarşısında qoyur oxucunu:

Bu ölkədə şairlərin dişi qalmayıb,
Ona görə tariximiz dayaz yazılır.
Dağ kəndinin yaşamaqla işi qalmayıb,
Hamımızın məzari dayaz qazılır

Bu o paradoksdur - şairin poeziyasının poetikasını ekvatorla birləşdirir, həqiqətlərin "ölüm modelini" əyaniləşdirir. "Dövrənin əlində zər qoşalaşdı", "İnana bilmirəm xal-qım o xalqdı", "Babam köhnə kişilərdəndi" şeirlərində baxmayaraq başlıq ritorikaya çəkir oxucunu - insanın şəxsi taleyinin mə-nəviyyatını işıqlandırır, bədii faktlar şeirdən boylanır:

İnsan öldü ortasından il qırıldı
Bir şikəstə oxuyurdum
Havalanıb zil qırıldı.
Yuva quran bir qaranquş
Qatdı Tanrının başını -
Xocalıda el qırıldı

Bu fəlakətin ponaramı "Xocalı rekvie-mi"ndədir.

Bir qaçaq Şuşam var girəmmir evə,
Xarı bülbülümün boyunu sına.
Kandarla qıfılı dəyişdi kirvə,
Açar hansımızın kirvəsindədir?

Vahid Əzizdə təsvirin ünvanı insan ağrı-larının mənəvi duyumunda toxdayır və çox halda sənədli təsiri bağışlayır. Xüsusilə, Qa-rabağımızın əldən getməsi və bu oyunun şəxsi zövq və istirahət əhvalından çıxıb ümu-mi ağrıya - əzaba çevrilməsi disharmoniya-sını canlandırır. Qarabağ hamımızın, o cüm-lədən, Vahid Əzizin də ümumi faciəsidir - qayıtmaq nikbinliyimizdə fantom Qarabağ adını xatırladır "Qızıqluqla bayquşun heka-yəti", "Qarabağın çağırılmamış bakirə bir qız", "Tənha söyüd" və s. şeirlərində real və-ziyyət mövcudiyyətin fərdi ağrısından gəlir, qeyri statistik harmoniyaya zəmanət verir. Ümumiyyətlə, şeir fantastik yuxunun söylə-nilməsidir, şairin bu ağır yuxudan ayıldandan sonra içərisinin tam yüngülləşdiyi, amma canlı ruhun ağlayıb nifrət etdiyi hissdır.

"Ey cəllad, o kötüyə boynumu əymə", "Yaradanın hüsurunda yer olanda - qır" - ri-cəti təsdiqləyir ki, əgər bu məmləkətdə şai-rin gücü heç nəyə çatmırsa və onun səsi Xəzərin çirkləyən suyuna qarışaraq neftə bulaşmış balıqlara yem olursa: şairlər bədbəxtmiş! Nə yaşayır ki "qənaəti - söz ilahisinin faciə-si bir ümitsizliklə qarşılaşır". "Bu qədər eş-şək var bu məmləkətdə - şairlər Saraya pi-yada gələr" - əsl ittihadıdır!

Poeziyada peyzaj - təbiət əsas mövzu-dur və bu ona görə doğmadır - yalnız fiziki mənzərə təsiri oyatmır, rəngbərəng eşyala-rın həttə canlı axının tərənnüm atributları-dır, şair ovqatının əks - sədasıdır. Sözü-n əlvanlığı təsviretmə gücü ilə şairin duyumu-

nu aktivləşdirir, oxucu zövqünə təminat ve-rir. "Qışın təhqirini yarpaq götürmür, küsə-yən balıqlar qarmaq götürmür", "Kəfən də bəyazdı deyə öldüyümə yanmayacağam", "Koldan bir bənövşə saçığa baxdı, qorxdu - elə bildi yenə qış gəlir", "Ovcumda başım ağırdı, neçə-neçə tel qaraldı", "Ruhumu şe-rəblə darayan gözəl, indi hansı şeyin həvə-sindəsen?", "Şairlər qaranquş kimidir - öl-dürən bədbəxt olacaq", "İfrite yuxular suya deyilir - mən də söylənirəm, suya yazmı-ram" - sonsuz poetik ifadələrin, fikir obraz-larının əxlaqi təmizlənməyə təminatlıdır.

Vahid Əzizin poeziyasında məhəbbət - sevgi motivləri kövrək misraların qanıdır, axıb gedir uzaqlara. Sevgi onu ilahiyə qo-vuşdurur, himn kimi səslənir və öncə xalq duyğularından bəhrələnir. "Hayıf", "Qurba-nam", "Gülüm, bir xataydı, çıxdı əlimdən" və s. şeirlərində: "Arzuları, ağrıları bir yere qoydum", "Ağrıların arzuların gözünü tök-dü" sevgi hissələrinin əks - sədasıdır, hamı-mızın xatirələrindən keçir.

Ulduzlar düymə tək tökülür yerə,
Gecə yaxasını qurtarıb qaçar.

Təzədən alışmaq istəyənlərə -
Dünya o üzündən bir qapı açar.
Eləcə də:
At daşını, sinsin aynam,
Sənsiz vıran olsun dünyam.
Mən taleylə oynayamam -
Farağat dayanmayacağam

Maraqlıdır. Vahid Əziz "ciddi" şeirlərn-dən sonra sanki ağrılarına həmdəm kimi li-rikaya qayıdır, yeri gələndə mahnı mətnləri də yazır. Lakin onun sevgiyə layiq misrala-rı oxucunu keçmişə aparır, nakam eşqin "kitabını" vərəqləyir. "Duman, mənə qabaq-lama", "Gələ...", "Gəldim mənə sevəsən", "Qolum bir gözəlin belində kəmə" silsilə-sində də şair qəlbinin ağappaq döyüntüsü var və o, adi bir yarpaq ömründən ehtizaza təslim olur. Belə hissənin ondakı güclü təkanı-dir ki, Vahid Əzizdə belə şeirlər alınır.

Vahid Əziz qurban oldu bir gülə,
Bir özünə göz gəzdirdi, bir gülə.
Sinəsində nə düzdüdü bir gülə -
Bir gülə ölə-ölə vurulan? -

Əslində şairin məhəbbətli ürəyini sön-dürmək gücünə malik deyil. Bu sevgi Kai-natın harmoniyasıdır, nizamı pozulmadan gəlir və şeirə dönür:

Gözlərimin altında
Düşüb qalmış yuxunu
Gəldim sənə göstərmə.
Bir ömrün sonluğunu
Eşqin soyuqluğunu
Gözlərinə göstərmə -

Telimi - nəfəsinə, çiçəyi - kölgəsinə,
Dərdimin təzasini köhnəsinə göstərmə.

Vahid Əzizin poetikası elə sadə hərəkət anlayışından ibarət deyil, sosial və mənəvi prosesləri motivləşdirən çalarlar demonom-luğa - sehrəbəzliyə çağırır, çün, şairdə da-xili müşahidə güclüdür, xüsusi fərdi isteda-da malikdir. Ona ilahidən gəlmə vergi bəxş edilib və poeziyasına xəyanət göstərmir. Vahid Əzizi tanıyanlar yaxşı bilir ki, o zor hesabına, şöhrət naminə şeir qələmə almır, onda yazır bu, zəruridir, daxili ehtiyacdən doğur. Onda yazır - yazılmalıdır.

Şair, yubileyinə qədər görüşərik.

Hakim Şəhriyar Əliyevdən absurd qərarlad

“Elektron imza”lı iddia “imzalanmadığından” geri qaytarılıb

Istehlakçı hüquqların məhkəmə müdafiəsinə məhkəmələrin özlərinin kobud qadağa qoymaları faktları yetərləndir. Ən çox sınaılan qadağa metodu ərazi aidiyyətinin pozulması bəhanəsidir. Məhkəmələr MPM-in 35-ci maddəsinin, yəni iddianın cavabdehin olduğu yerin məhkəməsinə verilməsi tələbinin pozulduğunu əsas tutub iddianı geri qaytarırlar. Gerçəkdə belə halda işin aidiyyəti məhkəməyə göndərilməsi qanunvericilikdə doğrulanması bir yana, axı istehlakçı hüquqlarının müdafiəsi ilə bağlı iddialarda məhkəməni seçmək iddiaçıya məxsusdur. MPM-in 36.9 və 36.13-cü maddələrində belə yazılıb. Di gəl, məhkəmə hakimiyyəti prosesual qanunvericiliyi qeyri- prosesual sövdələşmədən aşağıda tutur.

"İstehlakçılarının hüquqlarının müdafiəsi haqqında" qanunun 26-cı maddəsində yazılıb: "İstehlakçılarının qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hüquqlarının müdafiəsini məhkəmə həyata keçirir. İstehlakçının tələblərini yerinə yetirməklə yanaşı, məhkəmə həminçinin ona dəymiş mə-

nevi (qeyri-əmlak) zərərin də ödənilməsinə həll edir.” Bu qanun, bu prosessual məcəllə, bu da məhkəmənin qeyri-prosessual yanaşma metodu! Hətta istehlakçı hüquqlarının kassasiya müdafiəsinə də qadağa qoyulub. Halbuki MPM-in 402-ci maddəsi belə işlərdə kassasiya şikayəti verilə bilməsini doğrulayır. Di gəl, kommunal, xidmət qurumunun qeyri-prosessual basqısı altında bir çox hakimlər 3-5 manatı yüksək hakim adından, andından üstün tuturlar. Rəhbət, internet xidmətinin standartda uyğunsuzluğu, göstəriləməyən xidmət adına şişirtmə haqq tələb edilməsi, istehlakçıların zorakı xidmətə məcbur edilərək xətlərinin kəsilməsi, balanslarının silinməsi adi hal alıb. Zorakı xidmətə baxın, xidmət qurumu qanunsuz, istehlakçıya əlverişli olmayan müqavilə serti

diqte edir və rızılaşmayanları, xidmətdən imtina edənləri cərimə ilə cəzalandırır. Halbuki "İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında" qanunun 14.2 maddəsinə görə, istehlakçını keyfiyyətsiz və ya ona lazım olmayan çeşiddə mal almağa və xidmət göstərilməsinə məcbur etmək QADAĞAN EDİLİR. 16-cı maddədə isə yazılıb: " Qanunvericilikdə nəzərdə tutulan hüquqlarla müqayisədə istehlakçının hüquqlarını MƏHDUDLAŞDIRAN müqavilə şərtləri ETİBARSIZ sayılır. İstehlakçının hüquqlarını məhdudlaşdıran müqavilə şərtlərinin tətbiqi nəticəsində istehlakçıya zərər dəyibə, onlar təqsirkar şəxs tərəfindən tam həcmdə ödənilməlidir". Vurulan zərərin ödənilməsi görevi uyğun dövlət icra hakimiyyəti qurumlarının- Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət

rət Dövlət Agentliyi , İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyinin üzərinə qoyulsa da, bu agentliklər susmağa, ən yaxşı halda, hüquqpozucu xidmət qurumlarının qanunsuz cavablarını təkrar etməklə məşğuldurlar.

Bəs məhkəmə? Vurğuladığımız kimi, məhkəmə çeşidli bəhanələrlə iddianı geri qaytarmaqla, vətəndaşın, istehlakçının məhkəmə müdafiəsi hüququna qadağa qoymaqla istehlakçı hüquqlarını "qoruyur". Mobil rabitə xidmətinin eyni gündə Qarabağ qəzasının istifadəsində olan dörd bağlı nömrəni zorakı xidmətə qoşub, toplam 90 manat silməsi özbaşınalığından Xətai məhkəməsində qaldırılan iddianın "bəxtinə" də "geri qaytarılma" yazılıb". Hakim Şəhriyar Əliyev elektron kabinetdən "elektron imza" ilə imzalanmış iddianı imzalamadığı, "əsası" ilə geri qaytarıb. (?) Yəqin cavabdehin qeyri-prosessual sifəti prosessual qanunvericilikdən, Konstitusiyadan ələ səviyədə üstün olub ki, məhkəmə elektron kabinetdən verilən sənədin "elektron imza" ilə imzalandığını "unudub". İndi Məhkəmə Hüquq Şurası bu "unutqanlığa" qiymət verməyə borcludur.

Məğrur BƏDƏLSOY

İşıqlı ömrün 75 illiyi

Gözəl qələm əhli, jurnalist-publisist Həsənağa Əliyevin imzası oxuculara yaxşı tanışdır. O, Masallı rayonunda çıxan "Yeni həyat" qəzetinin məsul katibi vəzifəsində çalışır. Sənəballı yazıları cəmiyyətin inkişafında mühüm rol oynayır. Bu günlərdə Masallı rayon Mərkəzi Kitabxanasında rayon Ağsaqqallar Şurasının təşəbbüsü ilə Həsənağa Əliyevin anadan olmasının 75 illiyi münasibətilə tədbir keçirilib.

Rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri Ələşərf Niftiyev tədbirin açılışında təqdimat xarakterli çıxışında peşəkar və təcrübəli mətbuat xadimi Həsənəğa Əliyevlin xalqın cəmiyyəti obrazını və əli mənevi keyfiyyətlərini özündə cəmleyen kamil şəxsiyyət olduğunu bildirib.

Daha sonra Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı Aparatının İctimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdiri vəzifəsini müvəqqəti icra edən Zamin Məmmədov Həsənağa Əliyevə Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının təbrikini çatdırıb, rayonun ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakı və 75 illik yubileyi münasibətilə RİH başçısı tərəfindən imzalanmış "Fəxri Fərman"ı ona təqdim edib. Həsənağa müəllimin 75-ci doğum günündə ona uzun ömür, cənsağlığı və uğurlar arzulayan kitabxananın direktor əvəzi Zamin Məmmədov onu da vurğulayıb ki, biliklər xəzinəsində ziyalı və yaradıcı şəxslərlə görüşlərin təşkilinə bir qayda olaraq xüsusi önəm verilir. Belə tədbirlər xoş ənənə kimi bundan sonra da diqqət mərkəzində olar. "Yeni həyat" qəzetinin əməkdaşı Akif Ağayev uzun illər bir kollektivdə çalışdığı Həsənağa Əliyevin şəxsi həyatda və mətbuat sahəsində şərəfli ömür yolu keçdiyini qeyd edib: - Həsənağa müəllim gündəmin nəbzini tutan müxtəlif janrda məqalələri ilə jurnalistika sahəsində qabaqcıl imzalardan biridir. Halal sözün müqəddəsdirəli uca tutmaqla ömrünün məhsuldar dövründə belə yüksək əzmlə çalışır, öz zəngin təcrübəsini gənc kadrlara bölüşür.

Sonra Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin sədr müavini Şahin Babayev, "Tərəqqi" medalı Əyyub Mehdiyev, Masallı Ziyalıları İctimai Birliyinin sədri Qardaş Fətullayev, Əməkdar jurnalist Zakir Abbas, Mahmudavar kənd tam orta məktəbinin direktoru Xanım Əliyeva, "Yeni həyat" qəzetinin baş redaktoru Əlihüseyn Şükürov, Mədəniyyət İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Masallı rayon Komitəsinin sədri Vəkil İsmayılov, rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinin direktoru Əntiqə Tağıyeva və digər nətiqlər öz çıxışlarında uzun illər Həsənağa Əliyevin jurnalistika sahəsində göstərdiyi fədakar rolundan, rayonun ictimai həyatında fəal iştirakından danışıblar.

Zəfər ORUCOĞLU,
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

**Samir
ORUCOV**

Ustada nəzirə

***Həkim ürəyimi təftiş etladi,
Dost, yari yanimdən tərxi etladi,
Sonda mərazimi təşxi etladi:
Dərd u qəm bir qədər, zökəm bir qədər.***

***Sevmədim səhərin ab-havasını,
Zəhərə oxşatdım lap havasını,
Gedib o dağların saf havasını
“Yanan ciyərimə çəkəm bir qədər”.***

*Gedir zirvələrin yolu ətəkdən,
Arı əl çəkərmə baldan, pətəkdən?!
Töküb bu şəhərin daşın ətəkdən,
Dağlarda alacaq tikəm bir qədər.*

***Ustada, pis şey yoxdur bu təklif kimi,
Axı, xoşbəxt edər de, bu təklif kimi?
Ovçudan yayınan bir kəklik kimi,
Xınalı daslarda səkəm bir qədər.***

***Demə, harda çatar bu ömrün sonu,
Şiltaq oyna sən bu şiltaq oyunu,
Allah nə yazıbsa, yaşarsan onu,
Nə artıq yaşarsan, nə kəm bir qədər.***

***Sonranı yadına sal, daş atanda,
Atan gərək atsin sal, daş atanda,
Bir daşı Ələvsət Saldaş atanda,
Daş sözdən bir qala, dikəm bir qəder.***

Güney Azərbaycanla bağlı yeni araşdırmalar toplusu nəşr olundu

Bu günlərdə “Yeni dünya düzəni və Güney Azərbaycan problemi” adlı elmi məqalələr toplusu yayınlanıb. Professor Vəqif Sultanlı və doktor İrac İsmayilın hazırladığı, “Aveprint” nəşriyyatında yayınlanan kitabda Güney Azərbaycanın aktual problemlərinə həsr olunmuş müxtəlif məzmunlu araşdırmalar toplanmışdır.

Oxucuların mühakiməsinə verilən kitab Güney Azərbaycanla bağlı tarixi, siyasi-ideoloji və ədəbi-kulturoloji problemlərə aydınlıq gətirilməsi məqsədilə hazırlanmışdır. Burada bir tərəfdən tarixi-siyasi, qarşı tərəfdən ədəbi-kulturoloji səpkili araşdırmalara yer verilmiş, bu işə problemin hərtərəfli müstəvidə dəyərləndirilməsinə imkanlar açmışdır. Vəqif Sultanlı və İrəc İsmayilın kitabı yazdığı “Güney Azərbaycan problemi çağdaş düşüncə axarında” adlı öz sözdə problemin aktuallığına diqqət çəkilib: “Çox təəssüf ki, demokratik dünya uzun illərdən bəri şovinist İran fars rejiminin basqıları altında inləyən, hər cür insani hüquqlardan məhrum olan, dar ağacına sürgünlənən, məhbəslərdə, sürgünlərdə ağır işgəncələrdən ölməyə tərk edilən, qübbətdə can verən Güney Azərbaycan Türklərinin taleyinə hələ də səssiz qalmaqdadır. Dəqiq olmayan statistik bilgilərə görə, İran bu gün dünyada

edamların sayına görə ilk yerdə dayanan dövlətlər sırasındadır. Ölkədə narkotik alveri adı altında məhəmm edilən, dar ağacından asılan gəncləri böyük əksəriyyəti siyasi fəaliyyətlə məşğul olan şəxslərdir". "Ön söz"də daha sonra Güney Azərbaycan probleminin çözüm yolları ilə bağlı məsələlərə aydınlıq gətirilir: "Güney Azərbaycan probleminin həlli bölgə dövlətləri ilə bağlı əsrlərdən bəri həllini gözləyən bir sıra ortaq siyasi məsələlərin həlminə imkan verəcəkdir. Başqa sözlə, Güney Azərbaycanın bağımsızlıq qazanması ilə yad güclərin əlilə parçalanmış vahid xalqın birləşərək gələcəkdə yaratmış olacağı Bütöv Azərbaycan dövləti bütünündə Şərqi tələndə həlledici rol oynacaqdır".

Kitaba daxil edilən, mövzu-problem baxımından çeşidli olan, biri digərini tamamlayan məqalələr Azərbaycan araşdırıcıları ilə yanaşı, Türkiyə və Misir alimlərinin əsərlərini də əhatə etməkdədir.

Hurriyyet.az

